

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“
Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281
rnids.rs | [рнидс.срб](http://rnids.rs) | kancelarija@rnids.rs

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ 2015.

Данко Јевтовић
директор

Београд, фебруар 2016.

Садржај:

Увод	4
Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период	4
Кратки преглед најважнијих догађаја у години	4
Приливи и реализација	5
Послови Регистра и тржиште домена	6
Систем за регистрацију назива домена	6
ИКТ инфраструктура	6
Систем за регистрацију назива домена	6
Техничка сарадња са овлашћеним регистрима	7
Систем за разрешење DNS упита	7
Безбедност Регистра	8
Остали ИКТ сервиси	8
Развој и примена правила за регистрацију	9
Унапређење аката о регистрацији	9
Обављени послови регистрације	10
Надзор над применом аката о регистрацији	11
Решавање спорова у вези са називом домена	11
Развој тржишта домена	12
Број домена	12
Поређење са прогнозираним вредностима	15
Тржишна сарадња са ОР-овима	17
Едукативно-промотивне кампање	17
Интернет присуство РНИДС-а	21
Анализе тржишта домена	26
Односи са медијима	30
Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима	30
Међународна сарадња	32
Службена путовања током 2015. године:	32
Организација међународних скупова	33
Учешће у међународним радним групама	34
Пословање Канцеларије	35
Ефикасност и ефективност пословања	35
Увођење стандарда у пословање	35
Финансије	35
Набавке	36
Опремање и уређивање Канцеларије РНИДС-а и простора	37
Редовни послови Канцеларије	37
Правни послови	37
Рачуноводство и ревизија	38
Општи послови	39
Ангажман професионалних услуга	40

Подршка раду Фондације	41
Јавност рада	41
Сајт Фондације рнидс.срб/rnids.rs	42
Подршка органима и телима Фондације	44
Подршка Конференцији суоснивача	44
Подршка Управном одбору	45
Рад са суоснивачима и ширење чланства	45
Спровођење Споразума о сарадњи са Министарством	45
Подршка развоју Интернета у Србији	48
Сарадња са државним институцијама	48
Влада Србије	48
Министарство трговине, туризма и телекомуникација	48
Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности	48
Управа за заједничке послове републичких органа	49
Завод за интелектуалну својину	49
Дирекција за електронску управу	49
Народна библиотека Србије	50
Други контакти са државним институцијама	50
Односи са интернет заједницом	51
Организација и суорганизација скупова	54
Управљање Интернетом	59
CENTR	59
Internet Governance Forum	59
Учешће у радним групама ICANN-а	60
Остало	61
RNIDS-CERT	61
RSNOG	62
Прва RSNOG конференција	63
Финансијски извештаји	64
Реализација Финансијског плана	67
Преглед финансијских средстава	71

ПРИЛОГ 1: Статистички анекс за 2015.

ПРИЛОГ 2: Извештај Комисије за решавање спорова за 2015.

Увод

Најзначајнији пословни показатељи РНИДC-а за период

Током 2015. године:

- DNS и сви сервиси РНИДC-а су функционисали са **100% расположивости**
- Прихваћено је 2.226 **аванса** за услугу регистрације
- Укупни **прилив** износи 124.894.266 динара, са ПДВ-ом

На крају 2015. године:

- **Стање средстава** износи 52.046.281 динара, прерачунато, са хартијама од вредности
- Укупно број **регистрованих назива домена** је: 88.872 .RS и 2.963 .СРБ
- РНИДC има укупно **70 суоснивача** и **38 овлашћених регистара** РНИДC-а

Кратки преглед најважнијих догађаја у години

Најважније активности и догађаји током 2015. били су:

- Предат је трогодишњи извештај о раду РНИДC-а по Споразуму са министарством
- Завршен је нови софтвер за регистрацију назива домена
- Закључен је уговор за испоруку и одржавање опреме и софтвера за инфраструктуру Система за регистрацију назива домена, на основу тендера са јавним позивом
- Измењени су Општи услови регистрације назива интернет домена чиме је укинута обавеза достављања ЈМБГ-а за грађане Србије
- Пуштена је у рад нова веб презентације Фондације ruids.rs/рнидс.срб и унапређена је едукативно-промотивна веб презентација домен.срб/домен.rs страницама са провером слободних назива домена и Изборником овлашћених регистара.
- Реализована је едукативно-промотивна кампања „Знамо се са Нета!“, промоција домена намењених предузетницима
- Конференција ДИДC је добила други дан – Регионални интернет форум (РИФ), међународни значај и признање ICANN-а и EuroDig-а
- Одржане су „Pitajte.RS“ радионице, нова форма комуникације са заједницом
- РНИДC се серијом предавања и панел дискусијом укључио у обележавање Европског месеца сајбер безбедности
- Одржана је прва Конференција RSNOG заједнице мрежних оператора уз организациону и логистичку подршку РНИДC-а
- РНИДC је организовао 48. CENTR-ову правну радионицу у Београду
- Данко Јевтовић, директор РНИДC-а, је изабран у Управни одбор (Board of Directors) Удружења европских ccTLD регистара (CENTR)
- Слободан Марковић, саветник директора РНИДC-а, је изабран у Савет за развој електронског пословања Републике Србије

Ова пословна година је по оцени директора била изузетно успешна. Организација се показала стабилно и сарадња између органа Фондације је била врло успешна. То потврђују и врло позитивне оцене независних експерата за анализу организационог модела у пракси и испуњеност циљева РНИДС-а, и за оцену поузданости безбедности ИКТ система РНИДС-а, утврђених Споразумом са министарством надлежним за информационо друштво.

Избор запослених у Канцеларији РНИДС-а у органе међународних организација је посебно значајно признање за рад РНИДС-а и за углед српске интернет заједнице. Најзначајније је што је урађен велики посао за суштинско унапређење основне делатности РНИДС-а, односно Система за регистрацију назива домена.

Приливи и реализација

Остварена реализација по основу регистрације и обнове назива интернет домена у 2015. износи 96.395.850 динара, што представља повећање од скоро 6% у односу у односу на 2014. и 13% у односу на исти период у 2013.

Реализација по доменским просторима дата је у следећој табели:

	цена	обнова	нови	износ
co.rs.	450	14.204	1.802	7.202.700
edu.rs.	450	1.615	260	843.750
in.rs.	250	1.689	756	611.250
org.rs.	450	2.555	439	1.347.300
rs.	1.350	48.558	14.538	85.179.600
.RS		68.621	17.795	95.184.600
срб.	500	1.878	216	1.047.000
обр.срб	250	39	8	11.750
орг.срб	250	100	12	28.000
од.срб	250	48	4	13.000
пр.срб	250	432	14	111.500
.СРБ		2.497	254	1.211.250
укупно 2015.		96.395.850		
укупно 2014.		90.629.100		
укупно 2013.		85.109.000		
укупно 2012.		77.150.746		
укупно 2011.		67.544.500		

Током 2015. прихваћено је 2.226 аванса за домене и електронским путем послато 2.226 авансна рачуна, уз 55 рачуна из категорије обнове чланства постојећих и 16 из рачуна из категорије нових чланова Конференције суоснивача. Све наведене уплате су укупно износиле 122.809.985 динара и регистроване су као пословни прилив.

Послови Регистра и тржиште домена

Систем за регистрацију назива домена

ИКТ инфраструктура

Током 2015. није било прекида у раду Система за регистрацију домена РНИДС-а. Сви сервиси су радили без прекида и било каквог проблема или успорења и били су доступни корисницима 100% времена.

Назив сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	Без прекида	100%
Сервиси RsReg апликације	Без прекида	100%
Финансијски сервис регистрације	Без прекида	100%

Током 2015. није било значајних проблема у раду система РНИДС-а. Сви проблеми решавани су благовремено и нису утицали на доступност сервиса које пружа РНИДС. Прављење резервних копија је рађено редовно, а њихово складиштење је вршено у складу са процедуром.

Због отказа је замењено неколико дискова на сториџ системима, а замењен је и мрежни комутатор (L2 switch), пошто се на претходном уређају јавио квар на неколико комуникационих портова.

Неколико пута током године обављани су радови на линковима између дата-центра, али су у оба случаја интервенције биле унапред договорене и адекватно испраћене, тако да је систем радио без прекида.

Због учесталих напада на поједине TLD оператере, ниво праћења рада система и кључних сервиса подигнут је на виши ниво од уобичајеног. Почетком године је набављен и пуштен у рад нови софтвер за праћење рада система и аутоматско обавештавање у случају догађаја који могу бити критични за рад кључних сервиса или важних делова система.

Систем за регистрацију назива домена

У складу са уговором са изабраним партнером за израду софтвера за регистрацију назива домена и вршиоцем надзора договорен је План рада и динамика израде и тестирања новог софтвера. Планом је предвиђена реализација неколико кључних фаза које су обухватале:

- Развој збирке података
- Развој серверске логике и модула
- Развој веб апликације
- Развој ЕРР сервиса и клијентских модула

- Тестирање рада појединачних компоненти и целокупног система
- Тестови безбедности система

Планиране активности су завршене у складу са планом реализације. Преостало је да овлашћени регистри, у сарадњи са РНИДС-ом и извођачем, израде клијентску страну машинских интерфејса. Такође, РНИДС планира да обави независно тестирање безбедности система.

РНИДС је набавио и софтвер за тестирање EPP протокола који је наменски израђен по захтеву регистра. Примена овог софтвера су очекује у фази увођења новог система, као и касније за континуирано аутоматизовано тестирање Система за регистрацију и за анализу евентуалних проблема у раду.

Техничка сарадња са овлашћеним регистрима

Сарадња са овлашћеним регистрима била је у стандардним оквирима и углавном се огледала у проблемима везаним за инсталацију апликације за регистрацију назива домена (RsReg) и дигиталних сертификата. У неколико случајева било је мањих проблема везаних за краткотрајне прекиде интернет комуникације на страни овлашћеног регистра.

У складу са планом развоја новог софтвера за регистровање домена, инсталирана је нова верзија Микрософт SQL сервера и тест окружење са новом апликацијом за регистрацију назива интернет домена који су стављени на располагање заинтересованим ОР-овима.

У последњем кварталу инсталирани су сервиси за тестирање нове апликације и машинског интерфејса за регистрацију домена. Ово ће бити основна платформа за пуно тестирање веб апликације од стране ОР-ова, као и платформа за развој и тестирање EPP интерфејса.

Систем за разрешење DNS упита

Мрежа ауторитативних DNS сервера РНИДС-а била је доступна 100% времена, без потешкоћа у раду. Такође, сви DNS сервери, укључујући и секундарне, преузимали су зонске фајлове по стандардном распореду и били доступни 100% времена.

Доступност система је илустрована табелом OARC система за мониторинг TLD DNS сервиса:

Host 'RS'
01-01-2015 00:00:00 to 01-01-2016 00:00:00
Duration: 365d 0h 0m 0s

State	Type / Reason	Time	% Total Time	% Known Time
UP	Unscheduled	365d 0h 0m 0s	100.000%	100.000%
	Scheduled	0d 0h 0m 0s	0.000%	0.000%
	Total	365d 0h 0m 0s	100.000%	100.000%
DOWN	Unscheduled	0d 0h 0m 0s	0.000%	0.000%
	Scheduled	0d 0h 0m 0s	0.000%	0.000%
	Total	0d 0h 0m 0s	0.000%	0.000%
UNREACHABLE	Unscheduled	0d 0h 0m 0s	0.000%	0.000%
	Scheduled	0d 0h 0m 0s	0.000%	0.000%
	Total	0d 0h 0m 0s	0.000%	0.000%
Undetermined	Nagios Not Running	0d 0h 0m 0s	0.000%	
	Insufficient Data	0d 0h 0m 0s	0.000%	
	Total	0d 0h 0m 0s	0.000%	

State	Type / Reason	Time	% Total Time	% Known Time
All	Total	365d 0h 0m 0s	100.000%	100.000%

Током године било је неколико измена на DNS систему РНИДС-а. Имплементирани су нови скривени мастер сервери, остварена је IPv6 конективност, тако да сада б од 8 DNS сервера РНИДС-а пружају DNS одговоре и преко овог протокола.

Од средине децембра RIPE је укључио континуирано праћење рада DNS сервиса за .RS и .СРБ домене. RIPE NCC DNS Monitoring Service (DNSMON) пружа детаљан и објективан приказ квалитета DNS сервиса највишег нивоа. DNSMON користи глобалну мрежу RIPE Atlas уређаја за праћење квалитета сервиса за root и неке TLD DNS сервисе. Резултати мерења за ауторитативне DNS сервере за .RS и .СРБ могу се наћи на следећим линковима:

atlas.ripe.net/dnsmon/group/rs и atlas.ripe.net/dnsmon/group/xn--90a3ac

У складу са техничким променама код партнера који управљају појединим деловима DNS инфраструктуре за .RS и .СРБ домене урађене су корекције подешавања и правила за преузимање зонских фајлова.

Безбедност Регистра

Током 2015. није било значајнијих напада на сервисе и инфраструктуру РНИДС-а. Углавном су у питању били напади на DNS систем и веб презентацију РНИДС-а, али су сви били ниског интензитета и у највећем броју случајева нису трајали дуже од три дана. Ови напади нису проузроковали сметње у раду сервиса РНИДС-а.

Свакодневно је праћен рад целог система РНИДС-а и рађене су превентивне корекције и оптимизација ресурса.

У циљу спровођења Споразума о сарадњи са министарством надлежним за послове информационог друштва, независни ИКТ ревизор је анализирао ИКТ инфраструктуру и безбедност система. У извештају независног ревизора наглашено је да инфраструктура у потпуности обезбеђује извршење преузетих обавеза и да је стање безбедности система на задовољавајућем нивоу. Ревизор је у посебном документу предложио неколико корективно/превентивних мера у вези са безбедношћу система, што је прихваћено, те се одмах приступило њиховој имплементацији.

Остали ИКТ сервиси

Нова веб презентација РНИДС-а ја у 2015. пресељена код комерцијалног интернет провајдера. Безбедност нове веб презентације РНИДС-а је подигнута на виши ниво. Обезбеђен је EV SSL сертификат (и за ruids.rs и за рнидс.срб домен) који додатно обезбеђују комуникацију са корисницима. Такође, подешавања сервера обезбеђују највиши ниво заштите садржаја и уведена је HTTP Strict Transport Security (HSTS) полиса рада по којој се форсира рад по сигурнијем протоколу. Сертификат за веб сајт је оцењен највишом, [A+](#) оценом.

Такође, двоструки систем за прављење и чување резервних копија веб сајта омогућава брзо враћање садржаја на претходно стање, као и подизање сајта на другој локацији у случају потпуног отказа презентације која се налази код комерцијалног провајдера.

Развој и примена правила за регистрацију

Унапређење аката о регистрацији

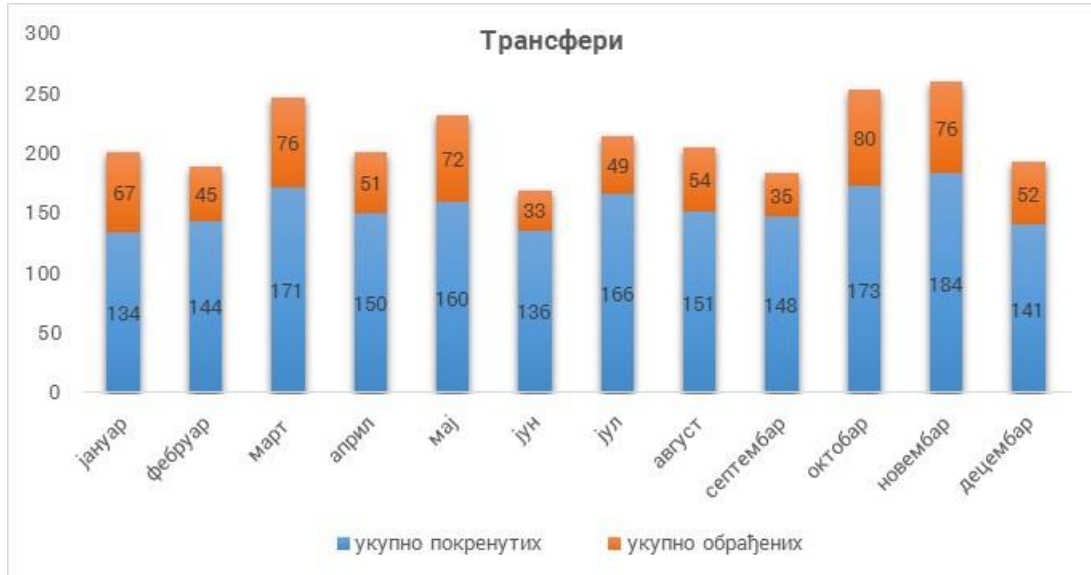
РНИДС је у протеклој години радио на унапређењу Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена. Унапређење се превасходно односило на питање личних података који се прикупљају од регистраната. Ова промена у правилима регистрације реализована је на иницијативу и у сарадњи са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. Након више спроведених консултација са Службом Повереника, РНИДС је формирао радну групу која је имала задатак да размотри могућност укидања ЈМБГ-а као обавезног податка. Радна група је предложила укидање овог податка и у сарадњи са Канцеларијом РНИДС-а предложила текст измена и допуна Општих услова.

Након спроведених интерних консултација, а на предлог Управног одбора, Конференција суоснивача је на седници од 19. 9. 2015. усвојила измене, а почев од 19. 10. 2015. ЈМБГ више није обавезан податак приликом регистрације .RS и .СПБ домена. Већ унети ЈМБГ-ови регистраната остаће у збирци податка, с тим што ће регистранти моћи да их уклоне. Регистранти, који то желе, имаће могућност да уз податке о регистрацији домена наведу и свој ЈМБГ, а то може бити од користи за утврђивање идентитета у неким случајевима, рецимо приликом преноса регистрације домена на друго лице. Овакву одлуку РНИДС-а је поздравио Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности [саопштењем објављеном на свом сајту](#).

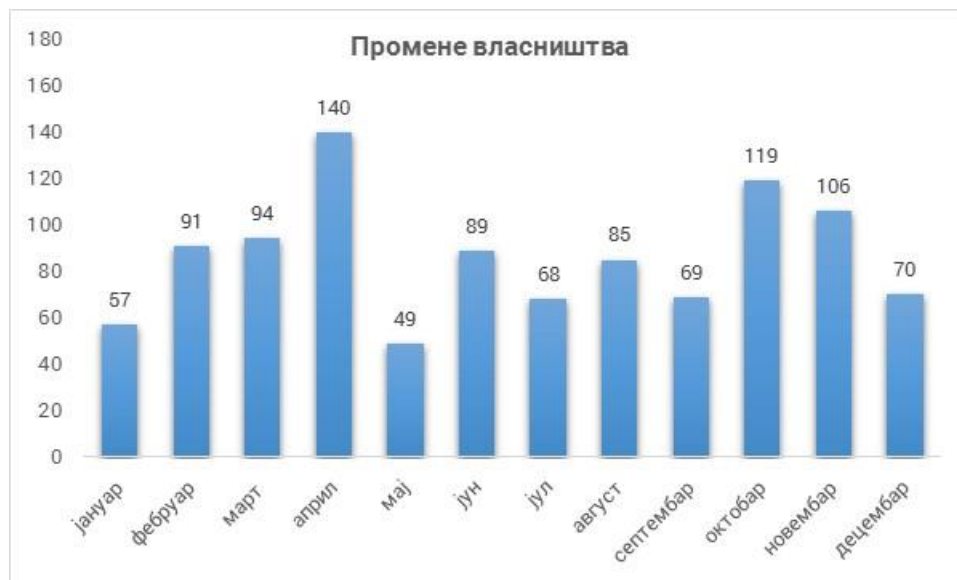
Током новембра и децембра рађено је на предлогу измена Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена, везано за функционалности које су уграђене у нови софтвер за регистрацију назива домена, а које омогућавају даље унапређивање правила регистрације и једноставнију реализацију важних процедура и повећање безбедности домена. Састављен је први нацрт, даљи рад је предвиђен за 2016. и треба да после јавне расправе буде усвојен од стране Конференције суоснивача.

Обављени послови регистрације

У категорији доменских трансакција, током 2015, обрађено је 1037 захтева за промену регистранта, од чега је 58 захтева одбијено због неисправности достављене документације.

Од укупног броја трансфера назива интернет домена из надлежности једног овлашћеног регистра у надлежност другог (1.858), интервенција РНИДС-а била је неопходна у 690 случајева.

Обрађено је 258 захтева за измену грешке у називу регистранта назива интернет домена, од чега су 4 одбијена због неисправности достављене документације. У 156 наврата затражено је сторнирање трансакције регистрације одређеног назива интернет домена због грешке учињене приликом регистрације или обнове назива националних интернет домена.

Надзор над применом аката о регистрацији

Комисија за поступање по примедбама у вези регистрације назива домена је разматрала и одлучивала у погледу неколико приговора. У свим случајевима, Комисија је размотрила приговоре и дала своје мишљење, о чему су обавештени овлашћени регистри, као и регистранти датих домена.

Једна од примедби регистранта односила се на процедуру регистрације и податке који се прикупљају од регистранта. Приликом регистрације назива домена овлашћени регистар је захтевао, уз основне податке о регистрацији, и личну карту регистранта на увид, чију копију је неосновано чувао у архиви.

Други приговор се односио на пословање овлашћеног регистра, у вези процедуре регистрације и продужења регистрације назива домена. Регистрант је навео да га овлашћени регистар није питао које податке да унесе као податке у вези тих назива домена и да не зна на који начин су подаци, који се налазе у бази, прибављени, нити да их је он доставио.

Трећи случај односио се на приговор који је РНИИДС примио од стране лица потписаног као овлашћено лице претходног регистранта. У свом приговору, именовани је оспоравао промену регистранта и тражио враћање домена претходном регистранту. Уз овај приговор доставио је решење Агенције за привредне регистре којим се укида раније донето решење Регистратора, чиме је успостављено претходно регистровано стање. Промене регистраната је потписао, у његово име, законски заступник чији је упис као овлашћеног лица обрисан укинутим решењем. Засновано на наведеном решењу АПР, Комисија је предложила да се промене регистранта пониште и називи домена врате ранијем регистранту.

Решавање спорова у вези са називом домена

Пред Комисијом за решавање спорова у вези назива националних интернет домена, у 2015. решено је седам спорова. У првој половини године, решена су два спора, у питању су називи домена `sk.rs` и `potrkobeograd.rs`. Оба поступка су окончана у кратком року, с обзиром на то да регистранти у оба случаја нису доставили одговор на тужбу. Арбитражна већа су, у оба ова предмета, донела одлуке без усмене расправе, на основу расположивих података у списима предмета. Први случај, `sk.rs`, односи се на заштићени знак Calvin Klein, а компанија која управља жиговима Calvin Klein је била тужилац. У предмету `potrkobeograd.rs`, тужилац је било физичко лице, које је регистровало жиг „потрчко“ пред Заводом за интелектуалну својину Републике Србије. У оба случаја, одлучено је у корист тужиоца.

Наредна два случаја се односе на домене `bmwmotorrad.rs` и `bmwkum.rs`, у питању је заштићени знак компаније Bayerische Motoren Werke AG (BMW), која је била тужилац. Веће је у оба случаја установило да су испуњени сви прописани услови за одлуку о преносу назива домена са регистранта на тужиоца. Спорним називом домена може да се створи забуна и доведу у заблуду учесници у промету у смислу да се ради о називу домена иза ког стоји титулар чувеног жига BMW. Исто тако, између регистранта и тужиоца не постоји пословни однос, нити уговор којим би регистрант могао да користи неки од ова два домена.

У предмету `cialis.in.rs`, тужени је био физичко лице, имајући у виду да се ради о `.in.rs` доменском простору, намењеном за физичка лица. Интересантно у овом предмету јесте то што је тужилац тражио престанак регистрације назива домена. Сам престанак регистрације је нешто што тужиоци ретко траже из простог разлога што престанком регистрације назив домена постаје

поново слободан за регистрацију, па чак и од истог регистранта. Разлог што у Правилнику за решавање спорова поводом регистрације назива националних интернет домена, као и у упоредној пракси, постоји ова опција јесте што постоје тужиоци који инсистирају на брисању домена и притом не желе да буду регистранти тог домена.

Пред крај године, решен је још један спор, који се односи на назив домена *ibm.rs*. Тужилац у овом спору је био International Business Machines Corporation. Комисија је одлучила у корист тужиоца, али је тужени, по завршеном спору, покренуо поступак пред надлежним судом, услед чега се извршење одлуке комисије одлаже до окончања судског спора.

Развој тржишта домена

Број домена

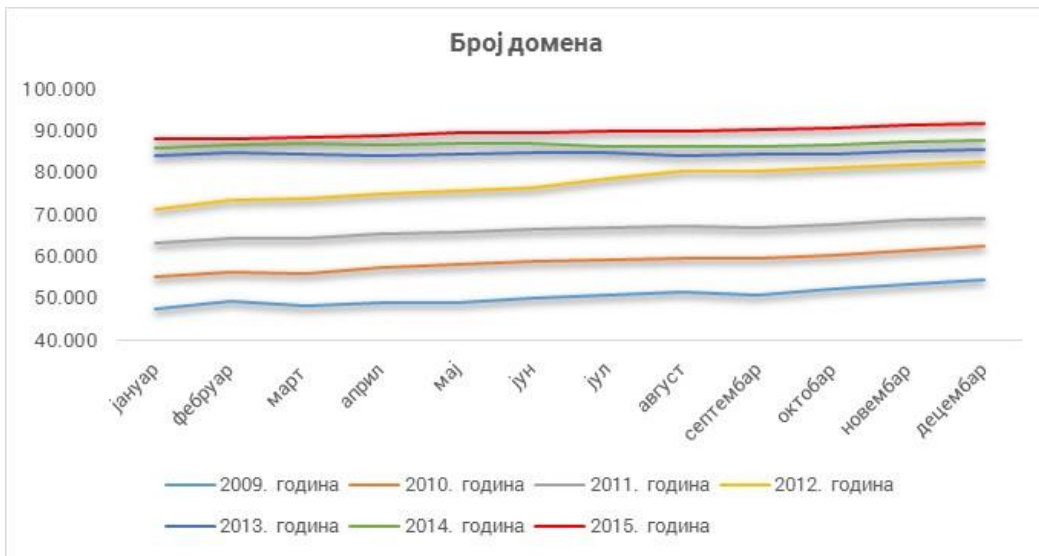
	2011.		2012.		2013.		2014.		2015.	
	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови
.RS	47818	18434	53508	19485	59194	18875	64122	18015	68621	17795
.СРБ	0	0	225	6751	3259	414	2883	256	2497	254
Укупно	47818	18434	53733	26236	62453	19289	67005	18271	71118	18049

У табели су дате статистичке категорије обновљених и нових домена у протеклих пет година. Категорија обновљених домена исказује раст од око 7% у односу на 2014. и око 16% у односу на 2013. Нови домени у 2015. налазе се у благом паду од око 1% у односу на претходну годину.

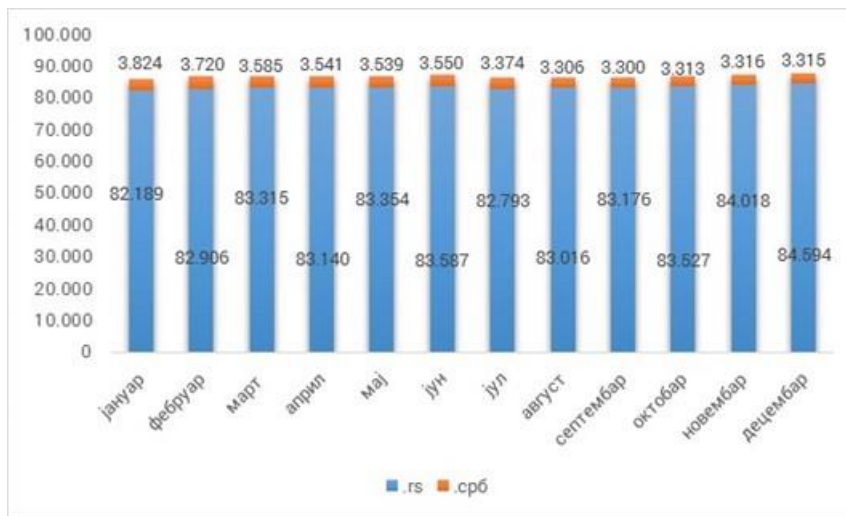
Укупан број назива националних интернет домена повећан је у 2015, и на крају године износи 91.835, што је за 3.926 више него на крају 2014. (стопа раста у односу на 2014. износи око 5%, док је годишња стопа раста у претходном петогодишњем периоду на нивоу од око 6%). Месечна стопа раста укупног броја назива националних интернет домена у 2015. години износи 0,35%, у односу на претходне године када су стопе износиле 0,18% у 2014, 0,13% у 2013, 1,21% у 2012. и 0,73% у 2011.

Уколико посматрамо .RS и .СРБ као два одвојена ентитета јасно се уочава тренд раста .RS домена успостављен током претходних година. У овој години број латиничких домена порастао је за 5,1% у односу на претходну и 18% у односу на 2013. Годишња стопа раста .RS домена у

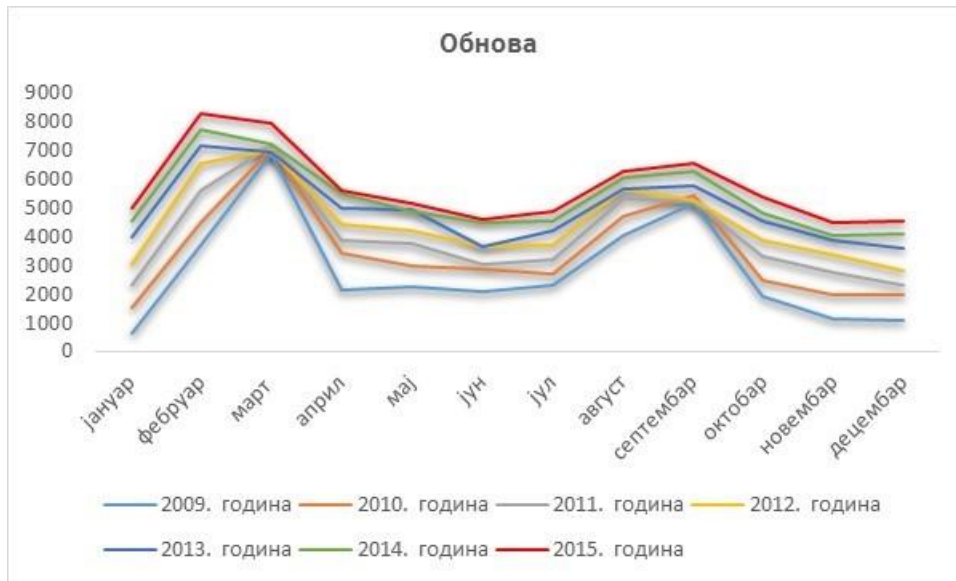
протеклом петогодишњем периоду износи око 5% уз стабилан тренд раста на годишњем нивоу, док се месечна стопа раста усталила на нивоу 0,4%.

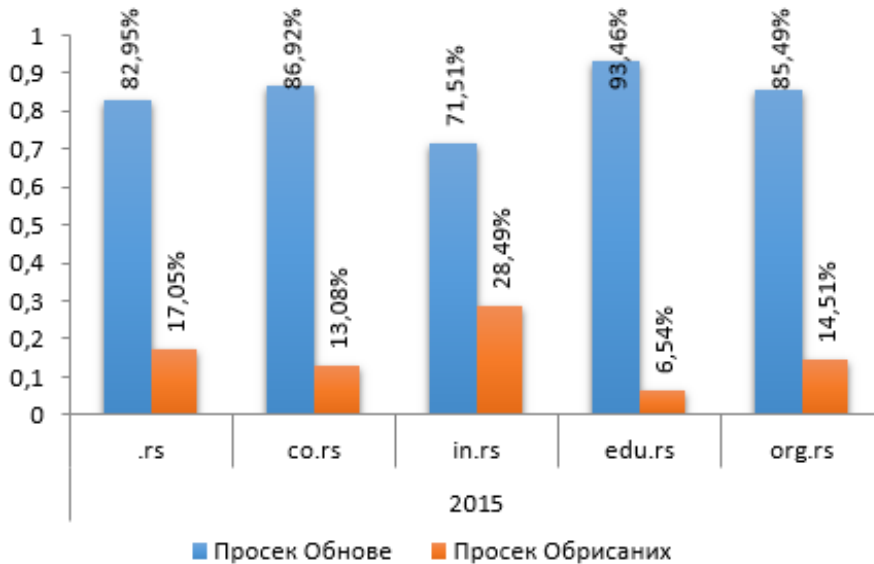
Однос два главна национална доменска простора, .RS и .СПБ, као и понашање IDN назива интернет домена у трећој години обнове, кореспондира искуствима осталих националних регистара који су увели IDN називе интернет домена. Укупан број .СПБ интернет домена исказује пад од око 7% (око 1% на месечном нивоу), што је потпуно у складу са припадајућим процентом обнове, који на годишњем нивоу износи око 79%.

Тренд броја обновљених .RS назива интернет домена у 2015. у потпуности одговара тренду из претходних година. Највише вредности се остварују у фебруару/марту и септембру на основу чега је и установљена сезонска компонента у кретању ове величине.

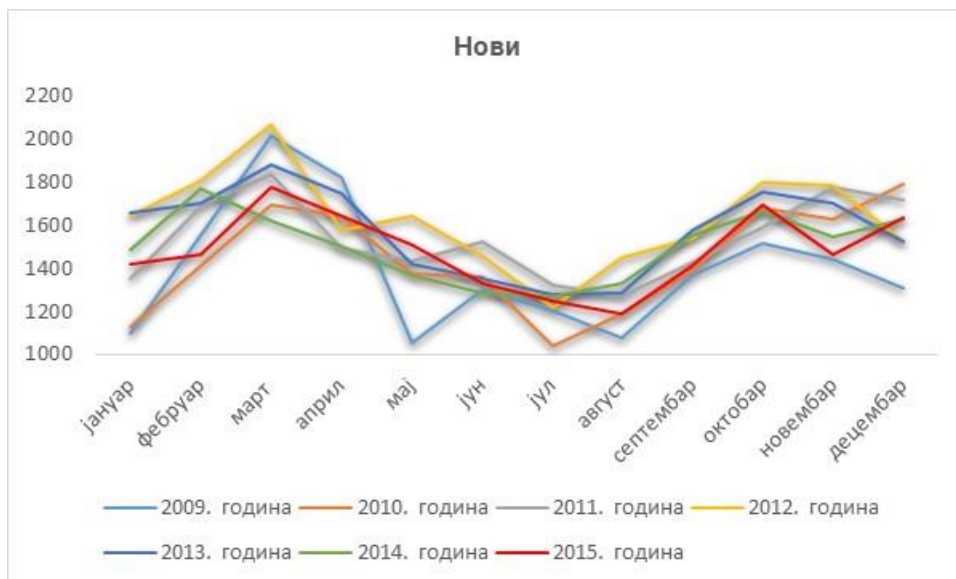

Најниже вредности остварују се током другог и четвртог квартала. У односу на претходне године, број обновљених домена је повећан у складу са повећањем укупног броја назива интернет домена, уз константан проценат обнове. Процент обнове .RS назива интернет домена у 2015. бележи благи пораст у односу на претходне године, посматрајући све поддоменске просторе. Забележени раст процента обнове налази се у оквирима од 1 до 4 процентна поена, уз најбољи остварени резултат у .EDU.RS поддоменском простору.

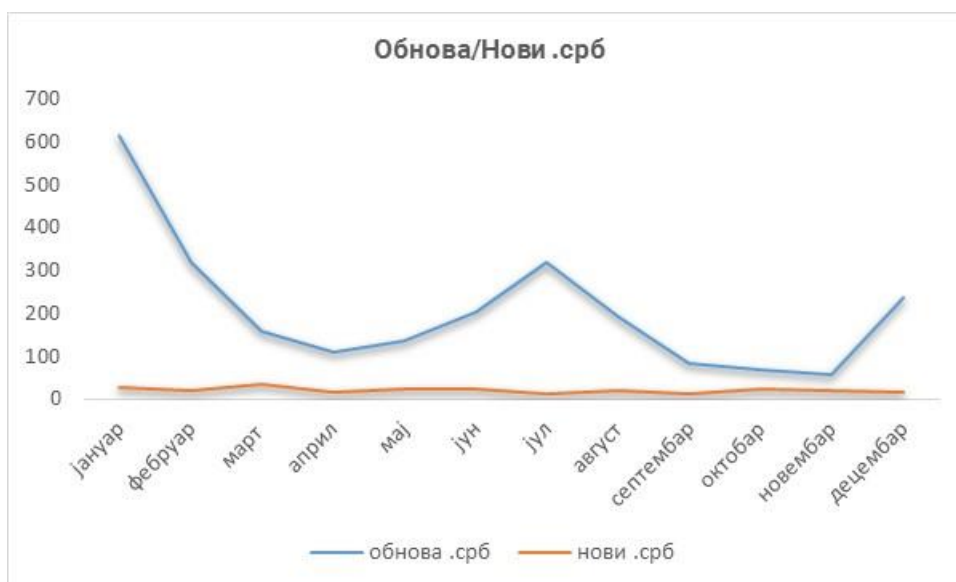

Тренд новорегистрованих .RS назива интернет домена у 2015. прати динамику успостављену у току претходних година. Максималне вредности остварују се крајем првог и почетком четвртог

квартала, што је у складу са сезонским варијацијама исказаним у претходном периоду. У 2015. регистровано је 17.795 нових .RS домена, што је за око 1,5% мање него у 2014.

Процент обнове у .СРБ доменским простору износи 79%, док линија тренда исказује сезонску компоненту јасно корелисану са периодима увођења .СРБ домена и његовим пуштањем у фазу слободне регистрације. Број нових .СРБ домена у 2015. успоставља линеаран и прилично раван тренд, без доминантних екстремних тачака или значајно изражене сезонске компоненте, али уз извесна појачања у периодима када РНИДС има већи присутност у медијима на доменске теме (ДИДС, кампања).

Поређење са прогнозираним вредностима

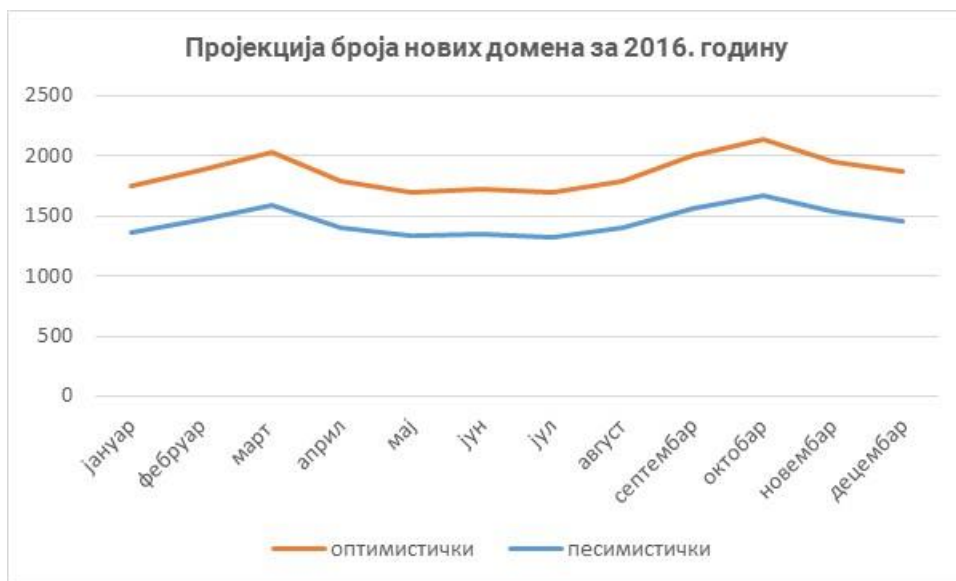
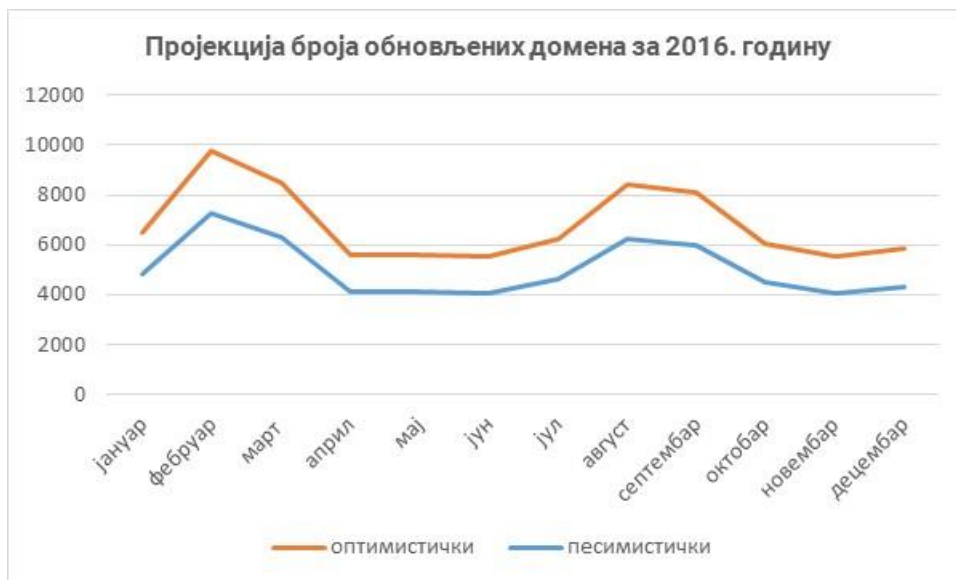
У односу на пројектоване вредности на нивоу године, категорије како обновљених, тако и новорегистрованих назива домена налазе се у оквирима дефинисаним оптимистичком и

песимистичком компонентом. Новчана реализација налази се у оквирима одређеним оптимистичким и песимистичким сценариом, приближавајући се оптимистичкој компоненти.

Описана кретања приказана су у табели испод:

	обнова			нови		
	↙	реализација	↗	↙	реализација	↗
.RS	56.327	68.621	76.207	17.110	17.795	21.863
новчана реализација						
	↙	реализација		↗		
.RS	84.452.770	89.259.350	112.780.643			

Пројектовани износи броја нових и обновљених .RS назива интернет домена за 2016. приказани су на сликама испод:

Тржишна сарадња са ОР-овима

Током 2015. успешно је спровођен **Програм суфинансирања активности оглашавања овлашћених регистара**. Свих шеснаест ОР-ова који су потписали уговор о суфинансирању учинили су то у промотивном периоду до 30. 6. 2015. и тако остварили право на иницијалних 100.000 динара, увећаних за средства у складу са трансакцијама обављеним у претходних девет месеци. Шест од поменутих 16 ОР-ова било је активно током 2015 – BeotelNet, Complus, Орион, Connect и ТиррNet су, након одобрених предлога, успешно спровели своје огласне кампање, доставили извештаје, рачуне и доказе о уплатама, на основу чега су им средства исплаћена. Нинет је кампању наставио и у 2016, што је након исплаћених средстава урадио и Connect, док Банкеру није одобрена кампања, јер је касно аплицирао.

У четвртном кварталу је маркетиншким одељењима ОР-ова послат линк ка анонимном упитнику у вези са информисањем, Програмом суфинансирања, промотивним кампањама и едукацијом. Анализа пристиглих одговора¹ указује на то да су ОР-ови највише заинтересовани да од РНИДС-а добијају информације о ранг листама, интерним обавештењима и статистикама у вези са доменима из земље и региона. Оцењујући успешност Програма суфинансирања, скоро сви који су учествовали у њему су дали највише оцене, како самом програму тако и сарадњи са РНИДС-ом. Што се едукације тиче, већина ОР-ова изразила је потребу за специјализованим радионицама и обукама на теме безбедности DNS система, интернет идентитета, брендирања и, уопште, дигиталног маркетинга.

Редовна комуникација са маркетиншким одељењима овлашћених регистара се током 2015. одвијала преко посебне е-листе. Коришћењем „MailChimp“ сервиса послато је 27 обавештења са различитим информацијама попут месечних ранг листа ОР-ова, РНИДС-ових интерних информатора, CENTR-ових месечних билтена, специфичних позива, упитника и материјала. Аналитика овог сервиса показује да су ОР-ови најчешће отварали е-пошту са ранг листама и директним обавештењима, док су им обавештења о месечним информативним билтенима и европским и глобалним статистикама мање привлачила пажњу. Показало се да је за добијање повратних информација и директних одговора од ОР-ова најбољи начин попуњавање е-упитника, док је „MailChimp“ сервис оптимално решење за слање редовних обавештења.

Едукативно-промотивне кампање

Едукација циљних група о важности регистрације националних интернет домена за изградњу сопственог интернет идентитета, настављена је кроз две едукативно-промотивне кампање у трећем и четвртном кварталу 2015. У циљу што боље комуникације са циљним групама, поруке и садржаји ових кампања промовисани су кроз различите офлајн и онлајн комуникационе канале (друштвене мреже, огласне мреже, штампу, ООН, догађаје...) путем огласа, текстова и сл. Обе кампање су биле усмерене на довођење циљних група на сајт домен.срб/домен.рс. Кључне промене на сајту домен.срб/домен.рс десиле су се у трећем кварталу 2015. када је завршен редизајн и унапређивање странице за проверу доступности слободних назива домена (WHOIS - Проверавач) и Изборника овлашћених регистара. Ове промене су допринеле бољем и ефикаснијем спровођењу едукативно-промотивних кампања, и у великој мери омогућиле унапређење мерења постигнутих резултата.

---

¹ 16 од 40 ОР-ова је одговорило на Упитник.

Страница за проверу доступности назива домена (domen.rs/whois) је унапређена бројним новим функционалностима које су убрзале претрагу расположивости назива интернет домена.

Изборник овлашћених регистара (domen.rs/registri) након редизајна омогућава једноставну претрагу (филтрирање) према услугама које ОР-ови пружају, а сортирање је доступно на основу броја услуга, градова из којих су ОР-ови или назива ОР-а. Овлашћени регистри су у Изборнику представљени у појединачним боксовима који, осим што садрже логотипе ОР-ова и графичке приказе услуга, посетиоце воде директно на њихове сајтове и странице где се могу проверити цене и регистровати домени.

Унапређени Изборник драстично је олакшао и унапредио праћење резултата едукативно-промотивних кампања. У Гугл аналитици је започето **праћење кликова посетилаца на боксове појединачних ОР-ова**, што је узето као кључни показатељ њихове заинтересованости

за регистрацију националних интернет домена. Ови кликови дефинисани су као лидови² и њихово праћење омогућило је увид у то колико је потенцијалних регистраната са сајта domen.srb/domen.rs послато на одредишне странице ОР-ова.

Претходне године је успешност кампања мерена само на основу броја посета страни за проверу доступности назива домена и Изборнику (као показатеља да је посетилац разумео поруке кампање и био мотивисан да провери доступност жељеног назива домена, или погледа листу ОР-ова). У односу на то, унапређени систем је значајан напредак, али није у потпуности заокружен, јер још увек није могуће пратити колико је прослеђених посета заиста резултирало

регистрацијом домена. Такве повратне информације, за сад се не могу очекивати, али ће маркетиншким одељењима ОР-ова подаци о прослеђеним посетама бити достављани у директној комуникацији. У плану је да се у наредном периоду размотре начини праћења различитих података који би указивали на то да ли су одлазне посете сајтовима ОР-ова резултирале регистрацијом домена.

Независно од кампања, почетком ове године агенција SVA, квалификовани добављач у области маркетинга и PR-а, је, у оквиру предлога кампање, креирала визуелно решење које је откупљено, и уз извесне модификације, примењено на промотивне мајице. Израђени су и флајери опште намене са инфографиком „Шта све

2 (Lead (енг.) је потенцијални купац, неко ко је заинтересован за одређени производ или услугу. Lead generation тј. генерисање лидова, је скуп активности које потенцијалне купце доводе до „продајног места“ (тј. одређене одредишне (landing) стране).

можеш са својим доменом...” и седам илустрованих примера коришћења националних интернет домена. Мајице и флајери су, заједно са осталим промотивним материјалима, дељени на догађајима током године.

Промоција Провере доступности домена и Изборника ОР-ова

Током трећег квартала је започета промоција редизајниране стране за проверу доступности назива домена (WHOIS - Проверавач) и Изборника на сајту домен.срб/domen.rs, са циљем повећања интересовања циљних група за регистрацију интернет домена и упознавање са новим функционалностима сајта.

Промоција на Интернету и PR активности су биле најинтензивније у трећем, док је оглашавање у резултатима Гугл претраге, настављено и током целог четвртог квартала. Све ове активности резултирале су са 24.640 посета сајту домен.срб/domen.rs, од којих је око 91% остварено у трећем кварталу, када је оглашавање било најинтензивније. Током овог периода, кампања је резултирала са укупно 1.744 лида (од чега је 74% остварено у трећем кварталу), по просечној цени од €1.

Ова табела се односи на 3. квартал 2015:

Канали	Google Display	Facebook огласи	Етаргет PPC реклама	Google Search	Етаргет банери	LinkedIn	Укупно
Посете	14.228	4.457	2.620	959	163	20	22.447
Кликови на боксове ОР-ова	62	650	47	513	11	6	1.289

Оглашавање у резултатима Гугл претраге и на Фејсбуку генерисало је највише кликова на боксове ОР-ова и то по цени испод €1 по лиду, што значи да су они били најефектнији и најисплативији за промоцију Провере доступности домена и Изборника. Огласи у резултатима **Гугл претраге** су током трећег и четвртог квартала на сајт довели око 2.300 посета које су трајале и до минут и по и генерисале око 800 лидова. Показује се да је посетилаца који на овај начин долазе на сајт релативно мало, али да је њихово интересовање за садржаје натпросечно. Са **Фејсбука** је током интензивне промоције у трећем кварталу дошло око 4.500 посета које су резултирале са око 650 лидова, док је око 10.600 Фејсбук фанова реаговало на садржаје на тему кампање на самој друштвеној мрежи, остављајући коментаре, лајкове и делећи садржаје са својим пријатељима.

Банери на **Етаргет** и **Google Display** мрежама извор су 64% посета (од око 22.400 колико их је остварено промоцијом у трећем кварталу), али су генерисали тек око 70 лидова. Пракса је показала да оглашавање на Google Display платформи помаже подизању свести и широј промоцији нових садржаја, али да за теме које ми промовишемо банери не дају добре резултате осим уколико немају веома упечатљив позив на акцију и крајње једноставне поруке.

Промоција Провере доступности домена и Изборника допринела је повећању долазног саобраћаја и кроз **неплаћене канале**. Захваљујући PR текстовима, дељењима на друштвеним мрежама и осталим активностима, тај саобраћај је у трећем кварталу порастао за око 55% (око 4.000 посета у односу на око 2.600 из другог квартала). Ови посетиоци су били натпросечно

заинтересовани за регистрацију домена, тако да је остварено и око 1.000 кликова на боксове ОР-ова.

„Знамо се са Нета!“

Едукативно–промотивна кампања "Знамо се са Нета!" спроведена је од 16. 9. до 29. 12. 2015. и била је намењена предузетницима и појединцима који имају потребу да свој посао или себе саме представе и на Интернету. На сајту домен.crb/domen.rs су дати корисни савети и истакнуте предности .CO.RS и .IN.RS домена за пословни (на адреси www.nazivfirme.co.rs, са редирекцијом на www.domen.rs/poslovni-sajber-identitet) и лични сајбер идентитет (www.imeprezime.in.rs, који води на www.domen.rs/licni-sajber-identitet).

Кампања је била усмерена на едукацију о

важности домена за изградњу сопственог интернет идентитета и повећање интересовања циљних група за регистрацију националних интернет домена. У овом периоду спроведене су промотивне активности на Интернету и пласирани текстови и огласи у месечницима PC Press, Tech Lifestyle, Бизнис и финансије, Економетар, Digital, Интернет огледало и часопису Недељник, као и на Multivision дигиталним билбордима широм Београда.

Промотивне активности на Интернету резултирале су са 80.140 посета сајту домен.crb/domen.rs у периоду спровођења кампање. Од ових посета су остварена 822 клика на боксове ОР-ова. Овоме је највише допринело оглашавање на Етаргет мрежи, Фејсбуку, Твитеру и у резултатима Гугл претраге (Google Search).

Канали	Facebook огласи	Google Display (текстуални)	Етаргет	Google Display (банери)	Twitter	Google Search	LinkedIn	Укупно
Посете	32.564	18.326	18.320	8.014	1.865	1.046	5	80.140
Кликови на боксове ОР-ова	199	32	364	6	120	101	0	822

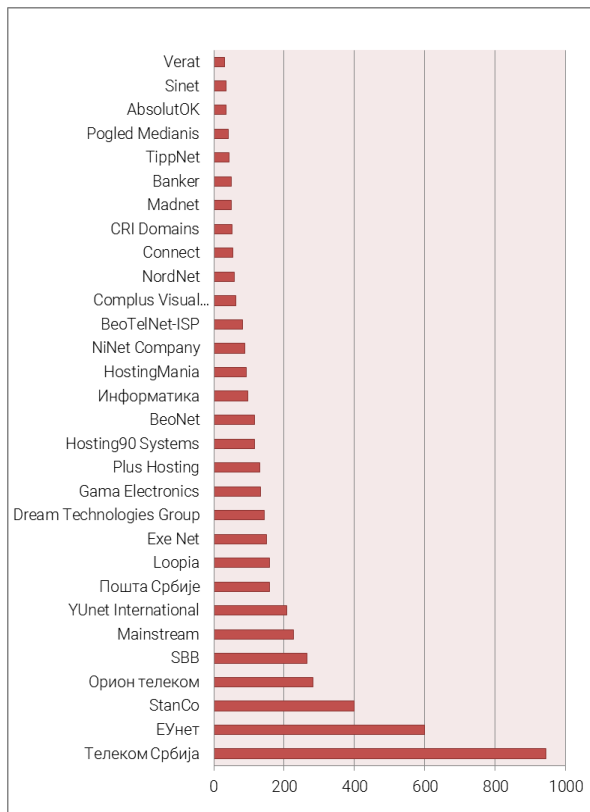
Неплаћени канали саобраћаја су са 1.912 остварених кликова (у периоду кампање) на боксове ОР-ова најзаслужнији за генерисање лидова у овом периоду, што је показатељ квалитетног органског, директног и рефералног саобраћаја.

—

У табели у наставку дат је приказ резултата обе едукативно-промотивне кампање из 2015, заједно са неплаћеним каналима саобраћаја:

домен.срб	Посете	Лидови
WHOIS/Изборник промоција	24.640	1.744
"Знамо се са Нета!"	80.140	822
Неплаћени канали саобраћаја	12.752	2.574
Укупно	117.532	5.140

Од укупно 5.140 лидова, колико их је генерисано у овом периоду, 66% је отишло на сајтове

следећих **10 ОР-ова**: Телеком Србија, ЕУнет, StanCo, Орион телеком, СББ, Mainstream, YUnet International, Пошта Србије, Loopia и Exe Net. Како ових 10 ОР-ова пружа већину предвиђених услуга, корисници се највероватније зато најчешће опредељују за њих. Приложени графички приказ даје преглед интересовања посетилаца за првих 30 ОР-ова.

Анализа резултата едукативно-промотивних кампања у трећем и четвртм кварталу указује на то да је кампања "Знамо се са Нета!" осетно повећала посећеност сајту домен.срб/domen.rs и број посетилаца који му се више пута враћају. Промотивне активности су подстакле интересовање циљних група за регистрацију домена, али у знатно мањој мери него што је то постигнуто промоцијом нове стране за проверу доступности домена и Изборника. Узрок овоме лежи у различитим врстама кампања – „Знамо се са Нета!“ је била првенствено едукативна, док је промоција Провере доступности домена и Изборника била (условно речено) продајна кампања. Садржаји „Знамо се са Нета!“

кампање били су нешто комплекснији и тражили су више пажње и фокусираности посетилаца, па је и њихов пут до жељеног клика био нешто дужи и компликованији. С друге стране, ова кампања је први пут промовисала .RS поддомене и многе потенцијалне кориснике по први пут упознала са њима, што је крајем квартала довело до значајног **повећања креираних назива домена** у овим доменским просторима.

Интернет присуство РНИДС-а

Редизајнирани сајт на дидс.срб/дидс.рс адреси је финализован током првог квартала 2015. Садржај сајта је, као и раније, доступан на српском, на оба писма, као и на енглеском језику. На њему су, поред информација о Конференцији ДИДС 2015, у оквиру архиве доступни материјали (текстови, фотографије и видео снимци) и са свих претходних Конференција од 2011. Пре Конференције је на сајту била омогућена регистрација посетилаца и новинара који су могли да се пријаве коришћењем адреса е-поште на регионалним националним доменима. Након

провере исправности и валидности унетих адреса, систем је генерисао и слао е-карте са јединственим бар-кодом, што је нова функционалност у односу на претходне године.

Сајт домен.срб/domen.rs

Као и претходне године, сајт домен.срб/domen.rs је остао централно место за едукацију корисника Интернета у Србији о регистрацији националних интернет домена. Поред постојећих „Шта све можеш са својим доменом?“ савета, текстовима о предностима националних интернет домена и осталих садржаја, на домен.срб/domen.rs су објављивани и текстови о ћириличком домену, сајбер безбедности и две нове странице са садржајима кампање „Знамо се са Нета!“.

Кључна промена на сајту домен.срб/domen.rs, у односу на претходну годину, било је постављање странице за проверу доступности назива домена и редизајнирани Изборник овлашћених регистара. Провера доступности назива домена је додатно технички унапређена па је сада провера расположивости назива домена могућа и једноставним уписивањем било ког појма, свеједно да ли је на ћирилици или латиници. Ако је текст уписан у складу са правилима именовања .RS и .СРБ домена, корисник добија резултат у свих пет доменских простора одједном, зависно од одабраног писма. Уколико је тражени назив домена заузет, корисник добија јавно доступне информације о називу домена, регистранту и контактима, уз могућност директне израде потврде у PDF формату. Уколико је пак тражени назив домена слободан, корисник добија линк ка Изборнику овлашћених регистара. Новим изгледом и сликовитим приказом услуга које ОР-ови нуде, Изборник омогућава једноставан преглед и могућности сортирања према броју услуга, градовима или називу ОР-а. Као што је то у делу о едукативно-промотивним кампањама описано, клик на појединачан бокс посетиоца води на одредишну страницу ОР-а која садржи информације о регистрацији домена.

Ове две нове функционалности су у великој мери унапредиле корисничко искуство, јер посетиоци више нису били приморани да, након читања савета и упутстава за регистрацију домена, напусте сајт и оду на rnids.rs/rnids.srb како би проверили доступност жељеног домена и одабрали овлашћени регистар. Све ово је домен.срб/domen.rs учинило још релевантнијим местом на Интернету, коме су се посетиоци током године враћали као корисном ресурсу за изградњу и унапређење сопственог онлајн присуства.

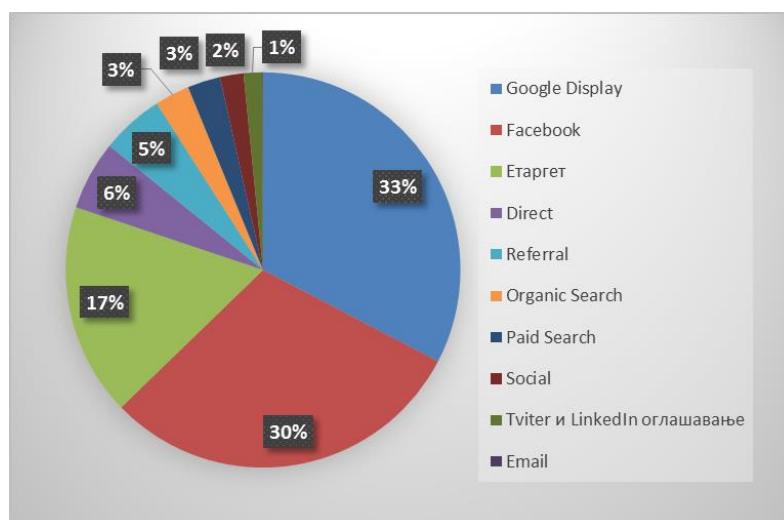
Табела у наставку даје приказ статистика и трендова посећености током године:

домен.срб	1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	Σ/̄ 2015.	Σ/̄ 2014.
Посете	4.389	2.639	29.210	87.454	123.692	119.304
Појединачни посетиоци	3.125	1.888	22.719	61.968	89.700	94.987
Просечно трајање посете	00:01:45	00:02:08	00:00:44	00:00:45	00:00:49	00:00:51
Bounce Rate	64,05%	52,67%	84,89%	87,08%	84,95%	78,28%

Конверзије ³	805	548	1.087	2.601	5.041	7.184
Кликови на боксове ОР-ова	/	/	2.901	2.239	5.140	/

Као што се види из приложеног, број посета сајту се у односу на претходну годину повећао за 3,6% и то најпре захваљујући интензивној промоцији. Током прва два квартала без промотивних активности, остварен је мањи број посета, али оне дуго трају и имају мањи Bounce Rate, што је уобичајено кад посетиоци долазе директно, путем органске претраге, са друштвених мрежа или рефералних сајтова. Едукативно-промотивне кампање су у трећем и четвртном кварталу резултирале осетним повећањем броја посета, али и повећале укупан Bounce Rate за око 9% у односу на 2014. Кампање су утицале и на повећање броја остварених конверзија.

Табела у наставку даје графички приказ заступљености појединачних извора саобраћаја ка сајту током 2015. Више детаља о сваком од њих, доступно је у делу о едукативно-промотивним кампањама.

Број појединачних посетилаца је у 2015. смањен, али је занимљиво да је број посетилаца који су се више пута враћали на сајт током године порастао за око 49% у односу на претходну (са 24.400 на око 36.300). Ово указује на то да се домен.срб/ Domen.rs препознаје као релевантан извор информација о регистрацији домена и присуства на Интернету. Из ове групе посетилаца најдуже су се задржавали они који су до сајта долазили органском претрагом или директним путем (више од два минута), а затим посетиоци који су дошли кроз оглашавање у резултатима Гугл претраге и са Фејсбука. С обзиром на то да је број ових посетилаца посебно порастао у последња два квартала, извесно је да је томе допринело постављање Провере доступности домена на сајт домен.срб/ Domen.rs.

Број прегледаних страница у 2015. износи 167.200 и бележи минималан пораст у односу на прошлу годину. Захваљујући кампањи „Знамо се са Нета!“, највише прегледа (око 28%) забележила је страница о личном сајбер идентитету. Око 25% прегледа има „Пословни сајбер

³ Пре постављања Провере доступности домена и Изборника на домен.срб/ Domen.rs, као конверзије су се мерили кликови на линкове ка WHOIS страни и списку ОР-ова на сајту ruids.rs/рнидс.срб.

идентитет“, док је страница са провером доступности домена забележила 18% прегледа, а Изборник око 8%.

Скоро 58% посета је обављено са мобилних уређаја и таблета што је скок за 66% у односу на претходну годину. На ово је у великој мери утицало раније поменуто оглашавање на Google Display мрежи. Како ће се приликом будућих активности контекстуалног оглашавања више пажње посветити подешавању одређених опција за приказ реклама, за очекивати је да ће доћи до смањења укупног саобраћаја са мобилних уређаја.

Присуство РНИДС-а на друштвеним медијима

Комуникација на друштвеним медијима чини важан део интернет присуства РНИДС-а и њој је, као и претходне године, посвећено доста пажње и ресурса. Уређивање РНИДС-ових налога на друштвеним медијима одвијало се на дневном нивоу, пратећи динамику њихових корисника. Делењем различитих садржаја, како креираних од стране РНИДС-а тако и актуелних и проверених новости из области Интернета, технологије и интернет домена, свакодневно се радило на информисању и едукацији циљних група на друштвеним медијима.

Највећу пажњу и број пратилаца бележе РНИДС-ови Фејсбук и Твитер налози. РНИДС је присутан и на Google+, YouTube-у и LinkedIn-у, на којима је публика која прати наше активности мањег обима и са споријим порастом. Без обзира на то, сви РНИДС-ови профили на друштвеним медијима су редовно уређивани, али смо се интензивно оглашавали само на Фејсбуку и Твитеру. Током 2015. тестирано је и оглашавање на LinkedIn-у, које се ипак показало неисплативим и без посебних ефеката. Табела у наставку даје приказ броја пратилаца и интеракција на Твитеру и Фејсбуку (интеракцијама нису обухваћени кликови на промовисане линкове):

		1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	Укупно у 2015.
Фанови / пратиоци	TW	3.134	3.317	3.599	4.623	4.623
	FB	12.365	13.040	13.445	14.025	14.025
Постови / твитови	TW	1.776	1.148	590	789	4.303
	FB	146	156	107	96	505
Интеракције	TW	3.050	1.771	926	2.421	8.168
	FB	6.100	6.306	2.806	6.004	21.216

У поређењу са 2014, публика која нас прати на Фејсбуку повећала се за 16% док је број пратилаца РНИДС-овог Твитер профила, захваљујући оглашавању, порастао за чак 58%.

Оглашавање на **Фејсбуку** је у више наврата било спровођено током целе године, што је услед изразито ниског органског досега, био једини начин да циљна публика види наше садржаје. Око 970.000 људи је током године реаговало на промовисане садржаје било кроз лајкове на постовима, коментаре, шерове или кликове на промовисане линкове. Највише интеракција на

Фејсбуку је забележено у другом кварталу и то на теме предавања о сајбер безбедности и Pitajte.RS едукације. Показало се да пажњу публике на овој друштвеној мрежи највише привлаче забавно-едукативни садржаји на актуелне теме, као што је то био случај са илустрованим „разговором“ Вука Караџића и Црвенкапе, поводом обележавања годишњице .СРБ домена у првом кварталу. Илустрација је изазвала широку дискусију у којој су људи износили супротне ставове о употреби ћирилице на Интернету и шире.

Највише интеракција на **Твитеру** (у шта спадају ретвитови, лајкови и директни одговори) десило се у првом кварталу и то захваљујући реакцијама публике и твитовима о Конференцији ДИДС 2015 у марту. Најаве блокова, учесника и извештавање са Конференције, омогућило је да твитови са хаштагом #dids2015 досегну и до 1.100.000 појединачних Твитер профила. Промотивна кампања на Твитеру је резултирала са око 14.700 интеракција (међу којима су и кликови на промовисане садржаје) и 1.200 нових пратилаца у четвртном кварталу. Свакодневно уређивање и комуницирање са публиком, учинило је да РНИДС-ов Твитер налог постепено постаје препознат као релевантан извор корисних информација, о чему сведоче и реакције пратилаца:

Током 2015. први пут је тестирано и оглашавање на друштвеној мрежи **LinkedIn** које није дало добре резултате у генерисању лидова сајту на домен.срб/domen.rs, али је зато повећало број пратилаца и омогућило досег до шире публике. Комуникација на друштвеним медијима је у 2015. унапређена и отварањем РНИДС-ових налога на **Пинтересту** и **Инстаграму**. За разлику од Пинтереста, Инстаграм је веома популаран у Србији и за кратко време РНИДС-ов налог је почело да прати 157 људи. Комуникација на овој мрежи је неформалнија и непосреднија него на осталим, а коментари и лајкови су најчешћи на фотографијама застарелих рекламних натписа са .CO.YU доменом.

Klout апликација, која мери опште онлајн присуство и вреднује га бројкама од 1 до 100, РНИДС-ово интернет присуство током 2015. је оценила као у приказаној табели:

	1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	Просек у 2015.
Klout Score	63	62	61	62	62

Анализе тржишта домена

Статистичке анализе

Почетком 2015. Удружење европских регистара националних интернет домена највишег нивоа (CENTR), у сарадњи са француским регистром, креирало је нову методологију за праћење основних показатеља тржишта назива националних интернет домена. Нова методологија, уместо категорија попут броја новорегистрованих, обновљених и обрисаних назива домена, користи појмове стопа креирања или креациона стопа (creation rate), стопа задржавања или ретенциона стопа (retention rate) и стопа брисања (deletion rate). Нова методологија уведена је у циљу јасне идентификације и стандардизације кључних показатеља на нивоу европских националних регистара.

Стопа креирања - или креациона стопа представља количник новорегистрованих домена у току периода и укупног броја регистрованих домена на крају периода:

$$\text{Стопа креирања} = \frac{\text{новорегистровани у периоду}}{\text{укупан број домена на крају периода}}$$

На европском нивоу у 2014. и прва три квартала 2015. медијална вредност износила је око 19%, док је у српском доменском простору ова величина за 2015. на нивоу од 19,4% што потпуно кореспондира са европским просечним вредностима.

Стопа задржавања или ретенциона стопа представља количник разлике укупног броја домена на крају периода и новорегистрованих домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода.

$$\text{Стопа задржавања} = \frac{\text{укупан број домена на крају периода} - \text{новорегистровани у периоду}}{\text{укупан број домена на почетку периода}}$$

У 2015. ова вредност у .RS доменском простору износи око 84%, што је мало изнад медијалне вредности израчунате на нивоу чланица CENTR-а (у 2014. и прва три квартала 2015. је на нивоу од око 83%).

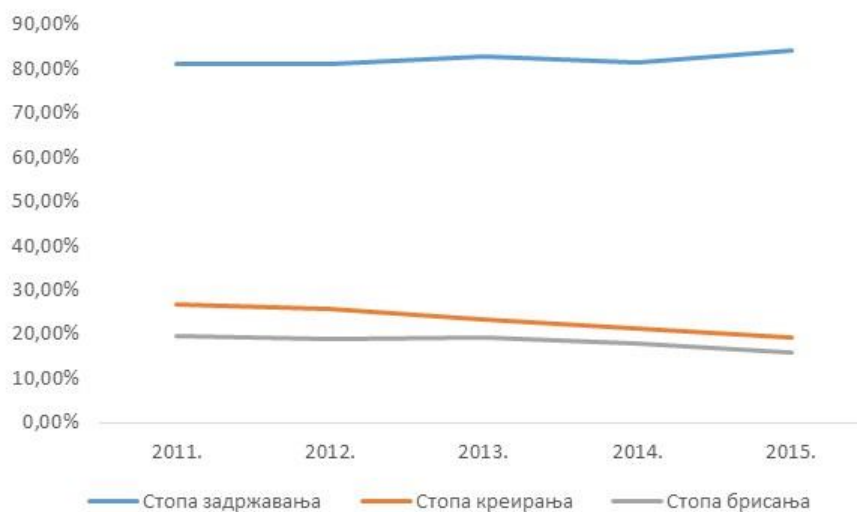
Стопа брисања добија се као количник броја обрисаних домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода.

$$\text{Стопа брисања} = \frac{\text{обрисани у периоду}}{\text{укупан број домена на крају периода}}$$

У европским оквирима медијална вредност стопе брисања устаљена је на око 16%, док остварена вредност у 2015. у .RS доменском простору нешто испод медијалне вредности на европском нивоу.

—

На европском нивоу стопа креирања у 2015. бележи нешто више вредности у односу на 2014, што је позитивно изненађење имајући у виду тренд пада ове стопе. Ипак, треба имати у виду да је стопа креирања релативни показатељ, па је битно обратити пажњу и на апсолутне показатеље.

Посматрајући остварене вредности ова три показатеља, у поређењу са медијалним резултатима на европском нивоу, може се закључити да Србија остварује резултате који у потпуности одговарају оствареним просечним вредностима на нивоу Европе. Стопа задржавања, како на кварталном, тако и на годишњем нивоу за 2015. налази се изнад средњих вредности на европском нивоу. Стопа брисања је такође незнатно боља од европског просека и одржава се на ниском нивоу, али је она подједнако повезана и са стопом креирања и са стопом задржавања.

—

Крајем првог квартала Канцеларија је израдила аналитички преглед нивоа развоја .RS домена у поређењу са земљама Централне и Источне Европе, који је упућен Управном одбору РНДИС-а. Преглед обухвата 15 земаља и састоји се из четири повезане тематске целине, које представљају четири показатеља развоја доменског тржишта: укупан број домена, раст укупног броја домена, вредност тржишта и цене домена, као и број овлашћених регистара. Сумирањем показатеља обрађених студијом може се закључити да Србија има добро постављене темеље тржишта националних домена, као и велики потенцијал у смислу раста. Позитиван дугогодишњи раст, избалансирана цена и либерална правила регистрације представљају стабилне темеље за будући развој тржишта. Ипак, евидентна је потреба за интензивним подизањем нивоа ИКТ писмености, константним унапређењем ангажованости тржишних учесника и стварањем адекватних тржишних услова (усклађени законски и економски оквири које поштују сви учесници на тржишту).

Квалитативно истраживање тржишта

Агенција MASMI је током четвртог квартала, за потребе РНИИДС-а, спровела квалитативно истраживање о томе како предузетници и микро предузећа (до 5 запослених) користе (или не користе) Интернет у пословне сврхе. Истраживање је требало да прикупи информације о томе на који начин се Интернет користи као основно средство продаје, промоције, комуникације и информисања, како размишљају и понашају се они којима је Интернет још увек непознаница и који не знају како да Интернет искористе како би унапредили своје пословање, а како они који Интернет већ користе на прави начин, како мали привредници решавају своју потребу за Интернетом, да ли и кога консултују, да ли и кога ангажују и коме верују.

Испитаници су током анкетирања подељени у 5 група, сходно томе како користе Интернет:

1. „**Бескућници**“ га користе повремено и пасивно (просурфују с времена на време, нису присутни на друштвеним мрежама и немају свој сајт)
2. „**Подстанари А**“ га користе повремено, али активно (често га користе за личне потребе, повремено постављају садржаје на некој од друштвених мрежа, али немају сајт)
3. „**Подстанари Б**“ га користе редовно и активно (користе га лично и пословно, присутни су на друштвеним мрежама, на којима редовно постују, али немају сајт)
4. „**Власници А**“ га користе активно, али повремено (имају сајт, али га нередовно ажурирају, присутни су на друштвеним мрежама)
5. „**Власници Б**“ га користе активно и редовно (имају сајт који активно користе за пословање, редовно га ажурирају, промовишу га на Интернету, прате аналитику сајта)

Током истраживања је вођено рачуна да буде заступљен микс делатности: занатске услуге, малопродаја, интелектуалне услуге, прерађивачка производња и сл.

Истраживање је показало да постоје **три типа малих фирми** према процесу пружања услуге:

1. Фирме које пружају услуге искључиво у свом пословном простору у који клијенти долазе (нпр. центар за негу коже, едукативни центар, апотека, кафић). Ове фирме су „власници“ и „подстанари Б“.
2. Фирме чији се процес пружања услуге дешава искључиво на терену (нпр. молерске услуге, транспорт, грађевина), те није нужно да имају и пословни простор. Ове фирме најчешће не користе Интернет у пословне сврхе. Промоција фирме се дешава преко препоруке, а комуникација углавном уживо, телефоном и понекад е-поштом. Продаја се унапређује снижавањем цене за сталне клијенте. Ове фирме су углавном „бескућници“ и „подстанари А“.
3. Фирме које имају пословни простор, али процес који стоји иза крајње услуге клијенту није видљив (нпр. туристичка агенција, штампарија, агенција за запошљавање, адвокатска канцеларија). Ово су фирме које највише користе Интернет у свом пословању („власници“).

Истраживање је такође показало да је степен коришћења Интернета у приватне сврхе директно повезан с отвореношћу за коришћење Интернета у пословне сврхе – што предузетник више и разноврсније користи Интернет приватно, то више и разноврсније користи Интернет и пословно.

Они који приватно имају мало искуства у коришћењу Интернета („бескућници“), немају довољно развијену свест о користима које би њихови клијенти имали од њиховог пословног наступа на Интернету. То намеће закључак да нема много смисла „јурити“ оне који Интернет приватно слабо користе или не користе, јер је јако мала вероватноћа да су нам они потенцијални регистранти.

Коришћење Интернета у промотивне сврхе није нужан услов за опстанак фирме на тржишту, али доноси додатну вредност: пословање је ефикасније (информације су доступније клијентима), омогућава досег до ширег опсега клијената (клијенти које офлајн промоција не би захватила), обезбеђује бољи имиџ (онлајн промоција подиже поверење у пословања фирме).

Некорисници („бескућници“ и „подстанари А“) нису свесни ових додатних користи, већ онлајн промоцију сматрају средством за привлачење корисника у случају угрожености опстанка фирме.

Они који се баве пружањем услуга верују да је усмена препорука главни чинилац успешне промоције, док предузетници који се баве продајом производа препознају и важност онлајн презентације својих производа.

„Власници“ који продају услуге препознају користи коришћења Интернета у сврхе продаје (уштеда у времену, могућност персонализације понуде, мењање структуре клијената, подизање пословања на виши и ефикаснији ниво, изградња имиџа фирме итд), док „бескућници“ и „подстанари А“ који се баве пружањем услуга то не препознају, већ за последицу коришћења Интернета виде само генерисање већег обима посла, што виде као озбиљан проблем.

„Власници“ израђују веб сајтове како би представили своје пословање онлајн, те тиме повећали видљивост свог предузећа и повећали свој пословни кредибилитет. Такође, овај медиј промоције и самопредстављања оставља могућност изградње визуелног идентитета као и тона и стила комуникације и представљања садржаја, тј. сајбер идентитета (много боље него Фејсбук). Најчешће бирају између .RS и .COM домена, у зависности од тога коју претрагу желе да фаворизују – националну или интернационалну. .RS домен се перципира као званични национални домен, препознатљив на домаћем тржишту, који пружа кредибилитет фирми. Занимљиво је мишљење једног „власника“ које је дао током истраживања: *„RS домен утиче на имиџ фирме. Говори да је фирма регистрована и озбиљна, јер је била спремна да плати више да би имала национални домен.“*

Из истраживања се може закључити и да је е-пошта врло битна озбиљним корисницима Интернета (преферирани канал „званичне комуникације“ - уговарање, преговарање... садржај комуникације је сачуван и представља доказ о правима и обавезама...), па би кроз своје едукативне активности требало већи акценат да ставимо на коришћење властитог домена у званичним адресама е-поште, јер е-пошта је нешто што чува домен – ретко ће ко угасити домен на коме му је е-пошта (то је уједно и тренутно највећи проблем .СПБ домена).

„Власници“ препознају различите користи које им доноси коришћење сајта и Фејсбук странице, па тако коришћење сајта повећава перципирани кредибилитет фирме и доноси „озбиљније“ клијенте и правна лица, док Фејсбук страница омогућава свакодневну интеракцију и комуникацију са корисницима и погодна је за млађе кориснике и физичка лица.

Анализа присуства домаћих предузећа на .RS домену

Током четвртог квартала, спроведена је анализа присуства домаћих предузећа на .RS домену, које показује да од 150 предузећа са највећом нето добити у 2014, њих 71% има регистрован .RS домен, што је значајно мање него у 2013. (81%). Ситуација је још лошија код најбољих 150 малих и средњих предузећа, од којих само 59% има регистрован .RS домен, што је такође значајно мање него у 2013. (65%). Подаци за 2014. указују на смањену свест и потребу за присуством на националном интернет домену, али је примећено да се на обе листе за 2014, налази велики број предузећа која су у стечају или ликвидацији, што може бити разлог недостатка бриге о присуству на Интернету и националном интернет домену.

Односи са медијима

Током године је организована дистрибуција рођенданских поклона (брендиране аташе мапе, брендирани и персонализовани блокови и оловке) новинарима и уредницима нама битних медија. Примаоци су веома позитивно реаговали на поклоне.

Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима

Током 2015. РНИДС је имао укупно 698 објава у свим врстама медија.

У првом кварталу је забележено укупно 275 објава, а најзаступљеније теме су биле Конференција ДИДС 2015 (укупно 175 објава) и трећи рођендан .СРБ домена, као и о ћирилицу уопште (укупно 42 објаве).

У другом кварталу је забележено укупно 156 објава, које су већином покривале тему сајбер безбедности (укупно 37 објава) и SEE4 - RIPE NCC скуп (укупно 34 објаве).

У трећем кварталу су забележене 72 објаве, које су покривале углавном вест о новој страни за проверу доступности домена и Изборнику на сајту домен.срб/домен.rs (укупно 19 објава) и кампању "Знамо се са Нетом!" (укупно 15 објава).

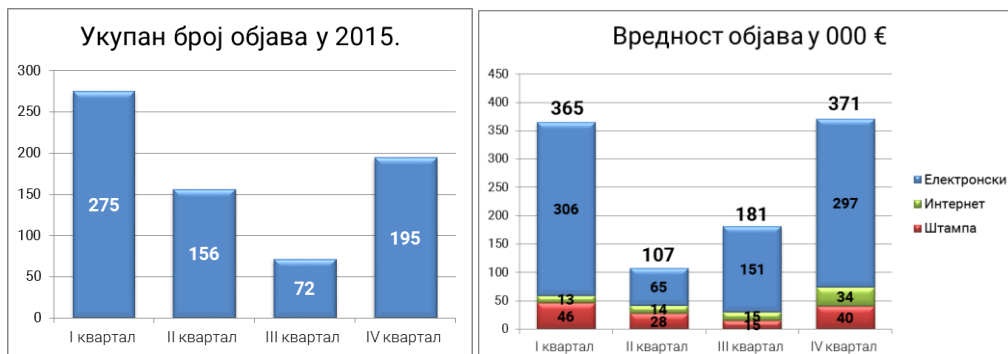
У четвртом кварталу је забележено укупно 195 објава, а најзаступљеније теме су биле сајбер безбедност и скуп "Мобилно, а безбедно у Србији!" (укупно 67 објава) и скуп "Интернет приступ у Србији: Проблеми, изазови, решења " (укупно 47 објава).

Током године су, разним поводима, реализована бројна гостовања и интервјуи. На основу анализе објава које је обухватио електронски клипинг, највећи број појављивања бележи Душан Стојичевић (127 објава), за ким следе Предраг Милићевић (72), Данко Јевтовић (55), Слободан Марковић (34 објаве) итд.

Најчешћи аутор текстова који су објављивани у медијима је био Лазар Бошковић, а следи га Зоран Ковачевић, који је писао текстове за своје часописе GM и Интернет огледало. Током године су се као аутори појавили и Душан Стојичевић, Јелена Ожеговић, Жарко Кецић и Предраг Милићевић. На порталу Маркетинг мрежа су током новембра и децембра објављени одговори на 11 питања која су покрила широк спектар интересовања читалаца, од регистрације домена и сајбер безбедности, преко креирања садржаја и ћирилице, до брендирања и дигиталног маркетинга. На питања су одговорили Душан Стојичевић, Дејан Ђукић, Предраг Милићевић, Јелена Ожеговић, Александар Костадиновић, Жарко Кецић и Лазар Бошковић.

На основу анализе 674 објаве, које је обухватио клипинг, број објаве на интернет порталима је износио 68% свих објаве, али је и даље највећа вредност објаве забележена у електронским медијима (818.300 €).

Током 2015. РНИДС се појавио у 160 различитих медија – 28 штампаних медија, 20 телевизијских и радио станице и 112 интернет портала. У штампаним медијима забележене су укупно 137 објаве, у телевизијским и радијским емисијама 81, а на интернет порталима укупно 456 објаве. Притом је доминирао примарни и планирани публицитет – 92% медијских објаве је било планирано (укупно 621 објаве), док се у 560 објаве РНИДС појављивао као примарна тема објаве (83% свих објаве). Просечна оцена наклоњености је 2,07.

О активностима РНИДС-а су извештавале све релевантне медијске куће, међу којима се истичу РТС 1, РТС 2, ТВ Б92, Прва Српска ТВ, Happy TV (националне ТВ станице), са својим информативним и стручним емисијама. Активностима РНИДС-а су посветили пажњу и готово сви дневни листови, док је у периодичној штампи фокус био на специјализованим ИТ и бизнис часописима. Забележене су објаве и на најрелевантнијим информативним сајтовима (beta.rs, tanjug.rs, vivilia.rs, eкарја.com, economy.rs), на веб порталима дневних листова и ТВ станица (blic.rs, b92.net, politika.rs, alo.rs, danas.rs, tanjug.rs), као и на стручним/специјализованим сајтовима (pcvesti.rs, pcpress.rs, ltsvet.rs, digital.rs, personalmag.rs).

У поређењу са претходном годином, број објаве бележи повећање у електронским медијима за 4%, а на веб порталима за 31%, док једино у штампаним медијима бележи пад за 8%, што је очекивана последица пребацивања тежишта на дигиталне медије и са оглашавања на PR.

Истовремено, у поређењу са 2014, у 2015. АВЕ вредности бележе повећање у свим типовима медија – у штампаним за 25%, веб порталима за 11% и електронским медијима за 152%. АВЕ вредност се у штампаним медијима повећала, и поред пада броја објаве, услед повећања површине медијских објаве.

Детаљна годишња клипинг анализа је у приложена Управном одбору са овим извештајем.

Међународна сарадња

Службена путовања током 2015. године:

Датум одржавања	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник	Датум путовања
27. 1.	EuroDIG SEE	Софија	Душан Стојичевић	24–28. 1.
8–12. 2.	ICANN 52	Сингапур	Душан Стојичевић	7–14. 2.
			Александар Павловић	
			Слободан Марковић	
25. 2.	34 th CENTR Admin	Берлин	Владимир Алексић	24–26. 2.
			Стефан Ковач	
25. 2.	46 th CENTR Legal	Берлин	Слободан Марковић	24–28. 2.
26–27. 2.	Domain pulse	Берлин	Александар Поповић	25–28. 2.
12–14. 3.	APTi workshop	Букурешт	Душан Стојичевић	12–14. 3.
18–19. 3.	53 rd CENTR GA	Копенхаген	Војислав Родић	17–20. 3.
			Данко Јевтовић	
26–27. 3.	16 th CENTR Marketing	Бари	Предраг Милићевић	25–27. 3.
26–29. 3.	Webiz	Зрењанин	Данко Јевтовић	26–27. 3.
			Јелена Ожеговић	26–29. 3.
7. 4.	RIGF 2015	Москва	Душан Стојичевић	6–8. 4.
22–24. 4.	Е-трговина	Палић	Предраг Милићевић	22–24. 4.
			Александар Поповић	22–23. 4.
30. 4–3. 5.	Нова енергија, "Pitajte.RS"	Копаоник	Данко Јевтовић	30. 4–3. 5.
		Копаоник	Слободан Марковић	30. 4–1. 5.
		Копаоник	Предраг Милићевић	30. 4–3. 5.
		Копаоник	Јелена Ожеговић	30. 4–3. 5.
11–12. 5.	CENTR BoD	Фиренца	Данко Јевтовић	9–12. 5.
19–23. 5.	MAG Meeting	Женева	Слободан Марковић	19–23. 5.
1–3. 6.	Jamboree 2015	Стокхолм	Данко Јевтовић	30. 5–3. 6.
			Владимир Алексић	30. 5–3. 6.
			Стефан Ковач	1–3. 6.
			Александар Костадиновић	31. 5–3. 6.
			Дејан Ђукић	31. 5–3. 6.
			Предраг Милићевић	2–3. 6.
3. 6.	SEEDIG 2015	Софија	Војислав Родић	2–6. 6.
4–5. 6.	EuroDIG 2015	Софија	Душан Стојичевић	1–6. 6.
21–25. 6.	ICANN 53	Буенос Ајрес	Данко Јевтовић	20–26. 6.
			Снежана Божић	
			Душан Стојичевић	
10. 9.	36 th CENTR Admin	Каљари	Стефан Ковач	9–11. 9.

Датум одржавања	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник	Датум путовања
1. 10.	BH IGF	Сарајево	Душан Стојичевић	30–2. 10.
7–9. 10.	54 th CENTR General Assembly	Брисел	Данко Јевтовић	6–9. 10.
18–22. 10.	ICANN 54	Даблин	Данко Јевтовић	18–22. 10.
			Жарко Кеџић	
			Мирјана Тасић	
			Александар Поповић	
5–8. 11.	Webiz 2015	Суботица	Данко Јевтовић	5–8. 11.
			Предраг Милићевић	
			Јелена Ожеговић	
10–13. 11.	IGF 2015	Бразил	Слободан Марковић	8–5. 11.
3–4. 12.	18 th CENTR Marketing workshop	Даблин	Предраг Милићевић	2–5. 12.
4. 12.	Domain Forum	Софија	Душан Стојичевић	3–5. 12.
9–10. 12.	CENTR Chair and Vice-chair meeting	Брисел	Стефан Ковач	8–11. 12.

Организација међународних скупова

У Београду је 21. и 22. 4. 2015. одржан **SEE 4 - RIPE NCC**, четврти регионални састанак интернет стручњака за југоисточну Европу, у организацији РНИДС-а и Serbian Open eXchange (SOX). Кључне теме скупа биле су управљање Интернетом и регулаторне праксе, технологије за дата центре, функционисање мрежних и DNS система, као и успостављање регионалних тачака за Internet Exchange и примена IPv6 протокола. Поред званичника RIPE NCC, РНИДС-а и SOX-а, на SEE 4 су учествовали посетиоци из Европе и региона, између осталих и представници Интернет друштва (ISOC), Агенције ЕУ за безбедност мрежа и података (ENISA), Euro-IX и националних Internet Exchange (IX) организација, Дипло фондације, Министарства државне управе, РАТЕЛ-а и компанија из области мрежног инжењеринга.

РНИДС је 24. и 25. 9. 2015. у Београду организовао **48. CENTR-ову правну и регулаторну радионицу**, која је окупила 23 учесника из 16 националних интернет регистара и Удружења европских националних интернет регистара (CENTR). Осим европских, био је заступљен и национални интернет регистар Канаде. Скуп је отворио директор РНИДС-а, а једна од значајнијих тема скупа је била надзор над радом овлашћених регистара и примена мера у случају повреда одредби уговора. Представници CENTR-а су говорили и о могућим изменама регулативе на европском нивоу у смислу проширења одговорности националних интернет регистара, као и о NIS директиви, значају ENISA-е и улози регистара у решавању безбедносних инцидената.

Учешће у међународним радним групама

Стефан Ковач изабран је за потпредседника Административне радне групе европских националних регистара у оквиру CENTR-а. Дужности потпредседника обухватају организацију састанака Радне групе у сарадњи са председником, креирање агенде, буџета Радне групе и извештавање Генералне скупштине CENTR-а о активностима Радне групе у сарадњи са Секретаријатом CENTR-е.

Жарко Кецић активно учествује у две стручне групе у оквиру CENTR-а:

- Прва стручна група, у оквиру CENTR-а, Test Requirements Task Force (TRTF), бавила се техничким захтевима за нови „алат“ за проверу DNS сервера. Нови алат носи радни назив „Zonemaster“ и објединиће два најбоља алата која су коришћена за ту сврху, француски „ZoneCheck“ и шведски „DNSCheck“.
- Друга стручна група, у оквиру CENTR-ове Security радне групе, разматрала је принципе, правила и безбедносне мере за оснивање безбедног комуникационог канала за размену информација о безбедносним инцидентима, као и за пружање стручне помоћи члановима CENTR-а.

У марту месецу, Слободан Марковић, саветник за ИКТ политику и односе са интернет заједницом предложио је да теме RIPE SEE 4 у Београду (21–22. 4. 2015) буду: „Strengthening Regional Dialogue on Internet Governance“ и „Organizing Network Operators' Groups (NOGs) in the Region“. Први предлог интегрисан је у Internet Governance Tutorial, на коме је учествовао Владимир Радуновић из Дипло фондације, док је за други предлог одобрена посебна сесија, која је одржана првог дана RIPE SEE 4.

—

Преглед учешћа у ICANN радни групама је дат у оквиру секције Управљање Интернетом.

Пословање Канцеларије

Ефикасност и ефективност пословања

Увођење стандарда у пословање

Током 2015. је значајна пажња посвећена раду на анализи тржишта, сагледавању потреба, анализе алтернативних решења, припреми потребне документације како би се извршила припрема набавке ИТ система за подршку пословања и пратећих функционалности (управљање документима и пројектима, *helpdesk – service desk*, CRM, финансије итд) током 2016.

Од почетка 2015. је у потпуности заживела и примена новог Организационог оквира са којим је усклађен читав низ пратећих докумената (извештаји, финансијски план и сл), након дефинисања, тестирања и усклађивања истог у другој половини 2014.

У протеклој години дошло је до даљих графичких унапређења докумената и осталих аката који се производе од стране Канцеларија и других органа Фондације.

Финансије

Током првог квартала 2015. је урађено неколико анализа на тему степена реализације Финансијског плана у појединим тренуцима времена (крај сваког месеца)

Имајући у виду да је од 2015. у примени нови шифарник и структура Финансијског плана која је у складу са Организационим оквиром, али се значајно разликује од структуре и шифарника из претходних година, почетком 2015. је урађена упоредна анализа свих финансијских планова почевши од 2013, са свим ребалансима, али приказаних по новом шифарнику („препакивањем“ некадашњих позиција у нове), како би се стекао бољи преглед о успостављеним трендовима.

Такође је, у другом кварталу, урађен и нацрт оквирне структуре Финансијског плана за период 2015–2017, што је послужило УО за сагледавање финансијских потреба за средњорочни временски период.

Током другог квартала, након давања неколико потенцијалних сценарија Финансијског плана, као и дефинисања коначног појединачног предлога и опсежне дискусије током маја, нова верзија (ребаланс) Финансијског плана је усвојена на 211. седници УО, која је окончана 18. 5. 2015.

Имајући у виду да је 2015. карактеристична по изузетно бројним и обимним активностима, које су праћене и значајним финансијским потребама, целу годину је обележило континуиран рад на интензивном праћењу стања и кретања у Финансијском плану. Као последица тога, у првој половини новембра је урађен још један ребаланс Финансијског плана за 2015, како би се њиме што прецизније обухватила дотадашња реализација, будућа очекивања и све потребе до краја пословне године. Исти је усвојен на седници УО, број 222, од 1. 12. 2015.

Одмах након тога, а паралелно са радом на Плану и програму рада Фондације, прешло се на израду предлога Финансијског плана за 2016. Исти је припремљен половином децембра, одмах након седнице Конференције суоснивача, а усвојен на седници УО, број 225, 24. 12. 2015. — најраније у последњих неколико година.

На аукцији организованој од стране Управе за трезор Министарства финансија Републике Србије која је одржана 9. 3. 2015, купљено је 55 државних записа деноминираних у еврима номиналне вредности од хиљаду евра (укупно 55.000 евра). Трансакција је обављена преко брокера Војвођанске банке. Дисконтна цена је 975,37 евра, уз дисконтну стопу од 2,45%. Реч је о стопи која је тренутно конкурентнија у поређењу са приносима који се нуде на орочења код пословних банака у Србији, уз поштовање принципа што сигурнијих пласмана.

Редовно је праћена и ситуација на тржишту хартија од вредности као и банкарском тржишту, те је у складу са истом дошло до орочења средстава, која су се показали слободним, као последица додатне акумулације или истицање орочења у претходном периоду. Генерално, дошло је до даљег пада пасивних каматних стопа на српском банкарском тржишту, услед смањења референтне каматне стопе НБС, као и немогућности квалитетних пласмана од стране пословних банака, те се из тог разлога фокус помера ка још активнијој улози на тржишту хартија од вредности, па су у том смеру припремане и поједине одлуке за потенцијално усвајање од стране УО. Оно што је константа током целе године, као и пре и после тога, јесте да је у центру пажње максимално поштовање принципа што сигурнијих пласмана, али уз баланс са њиховом повољношћу, као и одржање несметане ликвидности и солвентности Фондације.

Набавке

У првом кварталу су обављене набавке и изабрана два консултанта ради спровођења обавеза РНИДС-а по Споразум о сарадњи са министарством надлежним за телекомуникације и информационо друштво.

У јуну 2015. је објављен и јавни позив за прикупљање понуда за пројектовање ИКТ инфраструктуре. На конкурс се као заинтересовано јавило 22 потенцијалних понуђача, док је понуду доставило њих седам у року за то предвиђеном (3. 7. 2015). Након тога је изабран екстерни консултант који је имао задатак да пружи анализу постојеће инфраструктуре Система за регистрацију и да да препоруке за даља унапређења.

Четврти квартал су обележиле значајне активности на пољу набавке новог хардвера, софтвера и услуге одржавања за инфраструктуру Система за регистрацију назива домена, као и окончање поступка набавке новог софтвера за регистрацију назива домена.

Јавни позив за нову инфраструктуру је објављен 19. 10. 2015, а рок за достављање понуда је био до 20. 11. 2015. Комисија за избор понуђача је констатовала да су приспеле понуде четири понуђача, а три су узете у разматрање. Са изабраним понуђачем (у складу са критеријумима дефинисаним у Конкурсној документацији), а након преговора и додатно оствареног попушта, потписан је уговор крајем 2015. При том је извршена исплата авансног дела уговора, како би се истовремено, у што већој мери, реализовао Финансијски план за 2015, а релаксирао Финансијски план за 2016.

Крајем године су се десила значајна плаћања имајући у виду да је извршена исплата преосталог дела уговора извођачу новог софтвера за регистрацију назива домена (30%), пошто је надзорни орган дао сагласност и оценио да се софтвер може сматрати завршеним.

Осим тога, у децембру је извршена и набавка независног софтвера за тестирање ЕРР сервиса, а извршено је и пратеће плаћање.

Редовно су обновљане или набављане неопходне софтверске лиценце: Microsoft, VMware, антивирус, као и софтвер за сигурносне копије.

У контексту нове РНИДС-ове кампање „Знамо се са Нета“ извршена је набавка услуге креирања саме кампање, као и оглашавања на LCD билбордима широм града.

Што се тиче опреме за потребе Канцеларије, извршена је набавка два лап-топ рачунара, као и једног мобилног телефона и четири канцеларијске столице, неопходне за замену постојећих, дотрајалих.

Такође за потребе пословног простора, крајем године извршена је набавка новог алармног система и система за контролу улаза, уз монтажу и пуштање у рад истог. Такође, у самој Канцеларији је извршена и набавка приступних уређаја за WiFi.

У току године извршене су значајније набавке промотивног материјала, услуге оглашавања, као и значајно интензивнијих медијских објава.

Опремање и уређивање Канцеларије РНИДС-а и простора

У четвртом кварталу 2015. је најпре значајно унапређен систем за бежично повезивање уређаја у Канцеларији РНИДС-а куповином новог система од три WiFi уређаја, а затим и њиховим подешавањем на највише нивое безбедности, као и раздвајањем мрежа за интерну употребу и мреже за госте. Набављени су професионални уређаји нове генерације (у најмањој верзији), који омогућавају већу поузданост и брзину бежичне мрежне везе, а тиме је отклоњен и значајни безбедносни ризик застареле опреме.

Такође, стари систем за контролу уласка у Канцеларију је, због проблема у раду и кварова, замењен новим, као и алармни систем, чиме је повећана и физичка безбедност Канцеларије.

Редовни послови Канцеларије

Правни послови

Будући да је кориснички назив @rnids на друштвеној мрежи Инстаграм био заузет од корисника, који овај назив и није користио, сагласно политици ове друштвене мреже, је покренут поступак за преузимање/брисање налога којим се врши повреда права интелектуалне својине. У складу са наведеном политиком, попуњени су одговарајући формулари уз које је приложен жиг који је регистровао РНИДС. Поступак је брзо окончан и РНИДС је преузео на употребу кориснички назив @rnids на овој друштвеној мрежи.

У циљу реализације сарадње са Народном библиотеком Србије у вези чувања обавезног примерка садржаја сајтова на националним интернет доменима, одржан је састанак са

представницима ове организације. Сагласно договору са састанка, састављен је предлог уговора о сарадњи, који је послат Народној библиотеци на разматрање.

Извршена је обнова полиса осигурања опште одговорности према трећим лицима, укључујући одговорност послодавца, као и полисе осигурања професионалне одговорности за чисто финансијске штете причињене трећим лицима настале као последица грешке или пропуста у професионалним пословима осигураника, у складу са Статутом и законом. Обе полисе се односе на одговорност РНИДС-а, као правног лица, а не обухватају одговорност управе. Исто тако, извршена је обнова полиса осигурања рачунарске опреме и пословног простора РНИДС-а.

Спроведене су и неопходне припреме за спровођење поступка избора арбитра на листи Комисије за решавање спорова поводом регистрације назива националних интернет домена при Привредној комори Србије. Позив је објављен 17. 6. 2015, а рок за пријаве је био 6. 7. 2015.

Извршено је правно прилагођавање превода норвешке брошуре под радним називом „Правни водич кроз интернет домене“. Сврха ове брошуре је да правницима који у пракси дођу у додир са интернет доменима помогне да разумеју правне односе између субјеката који су укључени у регистрацију домена, као и правни статус и одговорност сваког од тих лица.

Састављен је предлог новог правилника који уређује питање службених путовања. Са предложеним изменама се сагласила интерна ревизија, након чега је усвојен од стране Управног одбора на седници од 16. 10. 2015. У односу на претходно важећу верзију, овај Правилник уређује на исти начин упућивање, како чланова УО, тако и запослених. За потребе усклађивања интерних аката РНИДС-а са новим законским решењима, руководилац Сектора за опште и правне послове је похађао семинар „Обавезе послодавца према Закону о заштити узбуњивача“. У циљу усклађивања са овим законом, у законском року је припремљен одговарајући општи акт који уређује ово питање.

У сарадњи са ИКТ сектором, током читаве године је реаговано на упите корисника, како у погледу правних питања, тако и у погледу питања која се односе на могуће безбедносне претње. Поред тога, обављани су редовни правни послови, који се огледају у изради или анализи разних уговора, одлука и других аката.

Рачуноводство и ревизија

Крајем јануара 2015. је завршен процес редовног пописа обавеза и имовине са стањем на дан 31. 12. 2014. Сам процес је обављен током јануара месеца, а извештај о спроведеном попису је усвојен од стране УО на последњој јануарској седници.

РНИДС је 30. 3. 2015. електронски поднео Извештај за статистичке потребе, а све у складу са роковима дефинисаним Законом о рачуноводству и подзаконским актима за 2014.

Након тога, половином маја је завршена и израда Завршног рачуна за 2014. Исти је достављен УО на усвајање, што је и учињено на седници број 212, која је одржана 15. и 16. 6. 2015.

За састављање финансијских извештаја за 2014. дуго се чекало доношење неопходног Правилника о садржају пореског биланса за недобитне организације – обвезнике пореза на добит. Након претерано дугог чекања, Министарство финансија је донело овај акт, тек у првој половини маја 2015. Након покушаја примене истог на састављање Пореског биланса за 2014. од стране Сектора за финансије и књиговође, установљено је да је у том акту изостављена

читава група трошкова (нематеријални трошкови, група 55). Оно што је нарочито било зачуђујуће, јесте да су сва стручна литература и сви округли столови најављивали само формалне промене које ће обухватити усклађивање предметног Правилника и новог контног оквира. Након тога, разменом мишљења, као и сталним позивима Министарству финансија, тј. Сектору за Фискални систем и пратећим иницијативама, дошло се до сазнања да је грешка техничке природе. На иницијативу РНИДС-а са књиговодством (за шта је добијена посебна захвалност од стране колега који раде на овој материји у Министарству) дошло је до покретања процедуре хитне измене Правилника, како би био спреман за правовремено састављање финансијских извештаја и предаје пореског биланса за 2014. Процедура у Министарству често зна и да потраје, али је у другој декади Правилник о садржају пореског биланса за недобитне организације – обвезнике пореза на добит, био објављен и на тај начин створени услови за колико толико правовремену предају неопходних аката.

Порески биланс је предат Пореској управи 25. 6. 2015, а сет финансијских извештаја 26. 6. 2015. АПР-у, са пратећом документацијом. То значи да је уз све објективне препреке, које су последица недоношења одређених аката од стране надлежних органа, на време испуњена законска обавеза у вези са финансијским извештајима за 2015.

Крајем другог квартала је у посети књиговодственој агенцији био и тим независног (екстерног) ревизора (Станишић ревизија) како би обавио пред-ревизију па је и од стране Канцеларије значајно време посвећено сарадњи на овом пољу. Након спроведене и финалне ревизије финансијских извештаја за 2014, у јулу је издат Извештај ревизора о извршеној ревизији финансијских извештаја за 2015. У оквиру истог је садржано и Мишљење ревизора које указује да финансијски извештаји приказују истинит и објективан, по свим материјално значајним питањима, финансијски положај Фондације РНИДС на дан 31. 12. 2014, као и резултате пословања за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

Након интензивнијих припрема за рад интерног ревизора на терену током трећег квартала, представници истог су започели рад у просторијама Фондације почетком октобра.

Након двонедељног оперативног рада, који је углавном био усмерен на контролу процеса набавки, прешло се на израду Извештаја. Иначе, праћен је период од 1. 7. 2014. до 30.6. 2015. Нацрт извештаја је Канцеларија примила 5. 11. 2015, а након давања коментара и сугестија на исти, финална верзија је стигла 12. 11. 2015. Она је упућена на усвајање на Управни одбор, а након тога је Извештај и презентован на седници Конференције суоснивача 12. 12. 2015.

Ревизорска оцена устројености и функционисања интерних контрола у поступку набавке добара и услуга је задовољавајућа.

Током овог периода сви рачуноводствени послови су обављани редовно и несметано. Крајем године се приступило благовременом свођењу рачуна, ажурирању и усаглашавању књиговодствене са помоћним евиденцијама. Такође, извршене су и прелиминарне припреме за спровођење пописа имовине и обавеза са стањем на дан 31. 12. 2015.

Општи послови

Обављани су редовни послови као што су завођење и сортирање пословне документације, спровођење мањих набавки средстава неопходних за редовно функционисање РНИДС-а,

организација службених путовања, као и предаја потребне документације надлежним органима, а то су претежно Пореска управа, Фонд ПИО и Агенција за привредне регистре.

Ангажман професионалних услуга

Осим рачуноводствених, ревизорских услуга (независна и интерна ревизија), током 2015. ангажовани су и пружаоци преводилачких услуга (скупови, вести, нови сајт), као и адвокатских и нотарских услуга.

Такође, од нестандартних услуга у овом кварталу су коришћене услуге фотографа за потребе израде групних и појединачних фотографија запослених у Канцеларији и чланова осталих тела Фондације (УО и Конференција суоснивача) за потребе веб сајта и публикације „Профил Фондације“.

Подршка раду Фондације

Јавност рада

"РНИДС инфо", интерни информатор Фондације је публикација која даје преглед дешавања у РНИДС-у, домаћој интернет заједници и свету, на кварталном нивоу и по потреби. Током 2015. примењен је нови дизајн и објављена су четири редовна издања на српском и енглеском језику, и једно специјално издање, у априлу, поводом ДИДС 2015 конференције.

Публикација „Годишњи извештај РНИДС-а 2014.“ је објављена у електронском и штампаном издању у току трећег квартала 2015.

Током 2015. су на сајт rnids.rs/rnids.srb редовно постављани записници и одлуке са одржаних седница Управног одбора и периодични финансијски извештаји. Осим тога, објављивани су снимци и извештаји са седница Конференција суоснивача, позиви за набавке, као и информације о активностима Фондације.

Током првог и другог квартала обављен је иницијални посао пописивања, разврставања и повезивања верзија преко 1.000 докумената Фондације, који чине Регистар докумената у склопу новог сајта rnids.rs/rnids.srb. Нови сајт и Регистар докумената пуштени су у рад средином септембра, тако да су акти организације сада претраживи по различитим критеријумима (орган који је донео документ, врста документа, датум доношења, да ли је важећи итд). За сајт су израђени сценарији и снимљена четири кратка видео прилога, са циљем упознавања посетилаца са свим аспектима рада организације.

Током октобра су комплетирана правила за класификацију докумената и именовање фајлова у Регистру докумената. Такође, додате су и две нове секције у Регистар докумената – Документи Статутарне комисије и Документи о интернет безбедности.

На сајту су објављена имена новоименованих арбитра Комисије за решавање спорова поводом регистрације назива националних интернет домена, као и детаљне Процедуре послова регистрације националних интернет домена, намењене пре свега овлашћеним регистрима.

Сајт Фондације рнидс.срб/рнидс.rs

У трећем кварталу 2015. је финализован нови сајт РНИДС-а и објављен на адресама ruids.rs и рнидс.срб. На њему се налази чак 30% више садржаја него на претходном сајту, има прегледнију структуру и нови дизајн, који је прилагођен и мобилним уређајима. Редизајнирана је и страна на којој се може проверити расположивост назива домена. Поред стандардног приказа резултата, уз додатну информацију о времену када је извршен увид у збирку података Регистра, могуће их је добити и у виду изворног записа из збирке

назива домена. Уколико је домен регистрован, посетиоци могу преузети PDF фајл са свим приказаним информацијама.

Нови сајт омогућава и детаљну претрагу Регистра докумената РНИДС-а – по органу којих их је усвојио, по теми и по садржају самих PDF фајлова, као и преглед различитих верзија истог документа. Од нових садржаја, посебно се истиче одељак о управљању Интернетом, који даје преглед битних организација у тој области у свету и у Србији. Одељак посвећен новостима и медијима употпуњен је медијским објавама о РНИДС-у које су подељене на оне објављене у штампи, на телевизији, на радију и на Интернету. Мултимедијални садржаји обухватају фотографије о активностима РНИДС-а, као и видео и аудио садржаје посебно продуциране за потребе РНИДС-а. Нови сајт има око 130 веб страна, доступних на српском (ћирилица и латиница) и енглеском језику, архиву вести од 2007, преко 1.000 докумената, скоро 100 видео клипова и преко 300 фотографија. Новина је и EV SSL сертификат који, поред омогућавања препознавања организације која стоји иза сајта, подиже и ниво поверења међу корисницима тог сајта. Сајт сада форсира коришћење https уместо http протокола.

Током 2015. ruids.rs/рнидс.срб је наставио са бележењем високе посећености као релевантан извор информација о националним интернет доменима.

Статистике су дате у следећој табели:

rnids.rs	1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	Σ/Ā 2015.	Σ/Ā 2014.
Број посета	29.045	26.637	22.862	25.142	103.686	116.759
Број појединачних посетилаца	17.804	16.193	13.855	16.200	64.052	70.073
Просечно трајање посете	00:02:57	00:02:48	00:02:47	00:02:19	00:02:43	00:02:45
Bounce Rate	37,13%	40,53%	37,40%	40,39%	38,85%	37,94%

У односу на претходну годину, сајт бележи пад посећености за 11% и пад броја појединачних посетилаца за око 9%. Претпоставка је да је овоме највише допринело постављање странице за проверу доступности и података о регистрованим називима домена (WHOIS) и редизајнираног Изборника овлашћених регистара на сајт домен.срб/ domen.rs. Bounce Rate се повећао за више од 2% у односу на претходну годину и бележи највећи скок у другом и четвртном кварталу. Узрок овоме су промотивне активности на Фејсбуку и Твитеру поводом предавања о сајбер безбедности, активности током „Европске недеље сајбер безбедности“ и дебате „Више актера, више интереса, Више Интернета...“⁴, када су посетиоци на сајт долазили само да прочитају конкретну информацију.

Током 2015. сајт rnids.rs/рнидс.срб је имао укупно око 298.000 прегледаних страница, од којих је Провера доступности домена страна на ћирилицу била прегледана 48.000 пута, што је природан наставак тренда по ком је WHOIS страница (најпре ћириличка, а затим латиничка и енглеска) најпосећенији део сајта rnids.rs/рнидс.срб.

Како би начин кретања посетиоца по сајту и његова интересовања били анализирани на што бољи начин, у Гугл аналитици и на сајту су подешени кодови за праћење више различитих „догађаја“. Крајем четвртог квартала започето је праћење посета српској и енглеској страници са Провером доступности домена, посета међустраницама са насловне стране сајта, листи овлашћених регистара, као и промена језика и писма на сајту. Такође се прате и кликови на линкове у хедеру сајта: WHOIS дугме, линк до Изборника ОР-ова и Водича за регистрацију домена, који посетиоце усмеравају на домен.срб/ domen.rs сајт. На малом узорку прикупљених догађаја и информација⁵, може се видети да корисници за сад радије посећују WHOIS страницу на rnids.rs/рнидс.срб (око 2.600 забележених кликова на линк ка WHOIS страни, у главном менију или у футеру), него што кроз дугме у хедеру одлазе на домен.срб/ domen.rs да тамо провере расположивост домена (око 1.870 забележених кликова). Аналитика показује да су 60% ових посета направили корисници који су се више пута враћали на сајт, па постоји вероватноћа да је реч о нешто напреднијим корисницима, којима више одговарају функционалности WHOIS-а на rnids.rs/рнидс.срб сајту. С друге стране, иако их можда има мање него што би било очекивано, посетиоци који на овај начин дођу на сајт домен.срб/ domen.rs, задржавају се скоро два минута и остварују висок број кликова на боксове ОР-ова.

⁴ Кликом на оглас, посетиоци су дошли на сајт, прочитали позив на предавање/дебату а затим отишли без да су кликнули на још неку страницу или садржај на сајту. Ово је резултирало повећањем Bounce Rate-а.

⁵ Од 20. 11. до 31. 12. 2015.

Детаљнији увид у понашање посетилаца, поређење са периодом пре пуштања новог сајта и одређене анализе, биће могући тек након дугорочнијег праћења догађаја на сајту.

Подршка органима и телима Фондације

Подршка Конференцији суоснивача

Током године одржане су две редовне, једна ванредна и једна изборна седница Конференције суоснивача, а почетком године обављено је тестирање и пуштање у рад система за електронске седнице Конференције суоснивача.

Прва редовна седница Конференције одржана је 23. 5. 2015. у хотелу „Holiday Inn“ у Београду. Представници суоснивача РНИИДС-а су, након дискусије, усвојили Годишњи извештај о раду Управног одбора за 2014. и измене Пословника о раду Конференције суоснивача, које практично омогућавају одржавање електронских седница Конференције. Овом приликом, овлашћени представници суоснивача су информисани о закљученим споразумима о сарадњи са словеначким националним интернет регистром „ARNES“ и са Дирекцијом за е-управу Републике Србије. Такође је представљен и Квартални извештај о раду УО за први квартал 2015.

У септембру су одржане две седнице Конференције суоснивача – ванредна и изборна, 19. 9. 2015. у хотелу „Holiday Inn“ у Београду.

На ванредној седници су овлашћени представници суоснивача, након дискусије, једногласно усвојили измене и допуне Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена и измене и допуне Статута РНИИДС-а. Овим изменама укинута је обавеза достављања ЈМБГ-а приликом регистрације националних домена и створени услови за успостављање CERT-а (тима за одговор на сајбер-безбедносне инциденте) за подручје националних домена. Такође, овлашћени представници суоснивача информисани су о формирању Радне групе за IDN и позвани да узму учешћа у њој.

Одмах након одржавања ванредне седнице, одржана је и изборна седница, на којој су изабрани председник и заменик председника Конференције суоснивача. Присутни овлашћени представници 58 суоснивача изабрали су Зорана Бухавца за председника, а Ивана Минића за заменика председника, са мандатом од две године.

Зоран Бухавац је био председник и заменик председника Управног одбора РНИИДС-а у периоду од 2009. до 2013, као и члан више радних група од 2008. до 2015. Ангажован је на пословима маркетинга и продаје интернет услуга у фирми Gama Electronics, чији је и овлашћени представник. Иван Минић је овлашћени представник фирме Burek.com из Београда, чији је оснивач и директор. Преко 10 година се бави дизајном и развојем веб-апликација, као и консултантским радом у области интернет маркетинга, интернет пословања и другим сродним областима.

Друга редовна седница Конференције суоснивача одржана је 12. 12. 2015. у хотелу „Москва“ у Београду. Седници су присуствовала 43 овлашћена представника суоснивача. На седници је усвојен Извештај екстерног ревизора о пословању организације током 2014. У наставку је Управни одбор презентовао извештаје о свом раду током прва три квартала 2015, Извештај

интерне ревизије, као и План и програм рада РНИДС-а за 2016. На крају су суоснивачи упознати са Споразумом о сарадњи који је закључен са Заводом за интелектуалну својину.

Након седнице Конференције суоснивача, одржана је и јавна, 224. седница Управног одбора РНИДС-а, на којој су присутни упознати са статусом CERT пројекта. Дискутовано је о новом Пословнику о раду Статутарне комисије, а презентован је и нови софтвер за регистрацију назива националних интернет домена.

Канцеларија је током године пружила подршку у организацији свих седница Конференције суоснивача, док је Сектор за опште и правне послове пружао стручну и административну подршку.

Подршка Управном одбору

Током године одржано је укупно 21 седница Управног одбора, од чега седам електронских.

Канцеларија је пружала редовну стручну и административну подршку, која се огледала у припреми нацрта аката, припреми електронских седница, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама, изради и објављивању донетих аката, као и за остале повремене потребне послове.

На захтев председника Управног одбора, Канцеларија је пружила подршку у припреми Плана и програма рада РНИДС-а за 2016.

Рад са суоснивачима и ширење чланства

Током 2015. године у РНИДС се учланило 17 нових суоснивача, а обрисано је три. На дан 31. 12. 2015. РНИДС има укупно 70 суоснивача.

У склопу рада на проширењу чланства угледним организацијама домаће интернет заједнице, Канцеларија је обавила разговоре са компанијама Теленор и Vip mobile (које представљају практично једине велике телекомуникационе операторе који нису чланови Конференције суоснивача РНИДС-а). Процедура пријема Теленора у чланство Конференције суоснивача окончана је у другом кварталу, док је процедура за Vip mobile у току и очекује се да буде окончана почетком 2016.

Спровођење Споразума о сарадњи са Министарством

Средина 2015. била је рок за предају редовног трогодишњег извештаја који РНИДС припрема за министарство надлежно за информационо друштво, сагласно својим обавезама по [Споразуму о сарадњи](#) од 23. 12. 2010, закљученим у интересу стабилног функционисања домаћег дела Интернета и регистра интернет домена, у складу са правилима ICANN-а.

Наиме, тачке II.3 и III.3 Споразума, предвиђају да РНИДС сваке три године спроведе независну анализу свог организационог оквира и ИКТ система и тај извештај упути министарству. Конкретно, РНИДС се обавезао да ће *„једном у три године, а први пут 18 месеци од потписивања*

овог Споразума, ангажовати независног стручног консултаната са релевантним искуством и референцама, који ће сачинити анализу функционисања организације са аспекта обезбеђења услова за укљученост заинтересованих страна, информисања чланства и јавности о активностима организације, делотворности процедуре за поступање по притужбама и механизма за спречавање несразмерног утицаја појединачних групација на рад организације, независног стручног консултаната са релевантним искуством и референцама који ће обавити стручну ревизију његових хардверских и софтверских система, као и утврђених процедура за одржавање и поступање од стране његовог особља и подизвођача, како би се потврдило гарантовање доступности и оперативности и формулисати препоруке за унапређења и отклањање евентуално уочених недостатака“.

Претходне извештаје сачинили су консултанати КРМГ-а (организациони део) и лиценцирани независни консултант за информациону безбедност (ИКТ део), а предати су тадашњем Министарству културе, информисања и информационог друштва, јуна 2012.

Процес припреме овогодишњег извештаја отпочео је крајем јануара, када је Канцеларија припремила одговарајућу конкурсну документацију и нацрте уговора. Дана 10. 2. 2015, РНИДС је објавио јавне позиве за достављање понуда консултаната за израду независних стручних анализа организационог оквира и ИКТ система Фондације. Имајући у виду процењену вредност наведених услуга, оба конкурса спроведена су према процедури за мале набавке, према Правилнику о спровођењу поступка набавки Фондације РНИДС. На конкурс за анализу организационог оквира као најбољи понуђач изабрана је фирма LRQA д.о.о. из Београда. За консултаната за израду стручне анализе ИКТ система Фондације изабрана је фирма Advance Vision Tech д.о.о. из Београда.

Са LRQA и Advance Vision Tech до краја марта закључени су уговори и консултанати су отпочели рад на припреми извештаја. Почетком другог квартала, изабрани консултанати су започели независну анализу организационог оквира и ИКТ система РНИДС-а, сагласно преузетим обавезама РНИДС-а. У склопу овог посла, Канцеларија РНИДС-а је сачинила, на захтев консултаната, преглед примене препорука из претходног циклуса независне ревизије, обезбедила консултантима приступ документима и опреми, те пружила одговоре на сва додатна питања. На захтев консултаната, Канцеларија је обезбедила простор и заказала састанке консултаната са директором РНИДС-а, председником Конференције суоснивача, садашњим и бившим члановима УО, члановима Конференције суоснивача, члановима Статутарне комисије, као и представницима интерне ревизије и организација са којима РНИДС сарађује.

Консултанати су нацрте извештаја доставили Канцеларији крајем маја, а коначне верзије усвојио је Управни одбор на седници од 15. 6. 2015.

Канцеларија је, у року који је предвиђен споразумом, доставила следеће документе Министарству трговине, туризма и телекомуникација:

1. Извештај о функционисању организационог модела РНИДС-а, који је сачинио независни стручни консултант – фирма „Lloyd’s Register доо“;
2. Извештај о информатичкој безбедности, заштити података и континуитету рада у ИКТ систему РНИДС-а, који је сачинио независни стручни консултант – фирма „Advance Vision Tech доо“;
3. Извештај о доступности главних DNS сервера за националне домене, који је сачинио мр Ненад Крајновић са Катедре за телекомуникације Електротехничког факултета у Београду;
4. Извештај о доступности система за регистрацију националних домена – RsReg, који је сачинила фирма „IT Biz Solutions доо“;

5. Извештај о стању средстава Фондације РНИДС на дан 30. 5. 2015, који је сачинила Канцеларија РНИДС-а.

Извештаји су показали да РНИДС испуњава обавезе из Споразума у погледу начина рада организације, безбедности и доступности ИКТ система, као и финансијских резерви за стабилно функционисање. Независни консултанти дали су препоруке за додатно унапређивање функционисања РНИДС-а, које ће у наредном периоду разматрати органи Фондације.

Подршка развоју Интернета у Србији

Сарадња са државним институцијама

Влада Србије

Почетком септембра, Влада Републике Србије формирала је Савет за развој електронског пословања, са циљем унапређења области електронског пословања, размене електронских рачуноводствених исправа и електронске комуникације грађана и привреде у циљу реализације електронског пословања. Савет је формиран на период од три године, а за члана Савета изабран је Слободан Марковић, саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом у РНИДС-у.

Министарство трговине, туризма и телекомуникација

Министарство трговине, туризма и телекомуникација ставило је почетком трећег квартала на јавну расправу нацрт Закона о информационој безбедности. Овим законом по први пут се уређује област информационе безбедности, кроз одредбе о ИКТ системима од посебног значаја у Србији, Националном центру за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима (Национални ЦЕРТ), као и крипто-заштити и заштити од компромитујућег електромагнетског зрачења. Очекује се да закон буде усвојен почетком 2016. Имајући у виду циљ Фондације да пружа подршку државним институцијама у доношењу и спровођењу ИКТ политика, као и раније зацртан циљ формирања CERT-а за подручје националних интернет домена, РНИДС се активно укључио у јавну расправу поводом нацрта Закона и [доставио коментаре](#) у писаном облику. Средином децембра предлог Закона је усвојен на седници Владе и упућен је Народној скупштини на усвајање. Канцеларија је направила преглед измена текста у односу на јавну расправу и коментаре које је РНИДС тада послао. Анализа је показала да је усвојено 13 сугестија РНИДС-а, док 20 није усвојено.

Почетком марта, на молбу колега из Министарства трговине, туризма и телекомуникација, РНИДС је сачинио мишљење о односу домена и оглашавања на Интернету, у светлу нацрта новог Закона о оглашавању.

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

РНИДС је средином 2014. покренуо поступак ажурирања збирке о подацима о личности, које се воде у Централном регистру Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, сагласно Закону о заштити података о личности.

Служба Повереника посветила је посебну пажњу овом поступку, имајући у виду величину РНИДС-ове збирке домена и број контаката који су са њима повезани. Нарочито су анализирана питања обраде података о ЈМБГ-у и обради историјских података о контактима за домене.

Крајем 2014, РНИДС је преузео задатак да прибави и презентује Служби Повереника искуства других националних регистара у погледу поступања са подацима о личности. Ова анализа је спроведена у сарадњи са Секретаријатом Удружења европских националних регистара домена највишег нивоа (CENTR), а у анкети је учествовало 25 европских регистара.

На основу резултата ове анкете о најбољој пракси европских регистара, интерних анализа и додатних консултација са Службом Повереника у првом кварталу 2015, РНИДС је приступио измени Општих услова о регистрацији националних домена, са циљем укидања обавезе достављања ЈМБГ-а приликом обављања послова регистрације. Што се тиче обраде историјских података о доменима, усаглашено је да они буду чувани 10 година од последње промене, након чега ће бити анонимизирани и коришћени за статистичке потребе

На седници Конференције суоснивача Фондације, одржане 19. 9. 2015, усвојене су измене Општих услова о регистрацији националних домена, тако да, почев од 19. 10. 2015, називи .RS и .SRB домена могу да се региструју без обавезног навођења ЈМБГ-а регистранта, административног или техничког контакта. Постојећи ЈМБГ-ови остаће у бази, с тим што ће корисници моћи да их уклоне. Корисници који то желе, имаће могућност да уз податке о регистрацији домена наведу и свој ЈМБГ, што може да буде од користи за утврђивање идентитета, на пример, приликом преноса регистрације домена на друго лице.

Служба Повереника овим поводом издала је [посебно саопштење за јавност](#), у коме је похваљена сарадња са РНИДС-ом.

Управа за заједничке послове републичких органа

У децембру је у просторијама РНИДС-а одржан састанак са представницима Управе за заједничке послове републичких органа (УЗЗПРО). На састанку је било речи о наставку међусобне сарадње, а покренута је иницијатива да две организације у првој половини 2016. заједно организују скуп посвећен примени интернет сервиса у државним институцијама, где би се посебно обрадиле теме домена државних институција и безбедност DNS-а, прелазак на IPv6, примена TLS/SSL сертификата и сл.

Завод за интелектуалну својину

Почетком децембра закључен је Споразум о сарадњи са Заводом за интелектуалну својину, са којим ће РНИДС у наредном периоду спроводити заједничке едукативне активности на тему односа интернет домена и жига, решавања доменских спорова, значаја заштите интелектуалне својине и слично.

Дирекција за електронску управу

У јуну је одржан састанак између представника РНИДС-а, Дирекције за електронску управу и Министарства трговине, туризма и телекомуникација на тему повећања употребе IPv6 и ћириличких IDN домена у органима јавне власти.

Крајем године, реализована је донација РНИДС-а Дирекцији у вези са израдом инфографика за лакшу примену нових Смерница за коришћење друштвених мрежа у органима јавне власти. Циљ ових смерница је унапређење јавности рада државних институција, боље информисање грађана и повећање квалитета комуникације са државним институцијама.

Народна библиотека Србије

Представници Народне библиотеке Србије и РНИДС-а отпочели су током 2015. консултације на тему архивирања садржаја домаћих сајтова, што је законска обавеза Народне библиотеке. На два иницијална састанка размотрени су могући модели сарадње и текст споразума, а консултације на ову тему биће настављене током 2016.

Други контакти са државним институцијама

Слободан Марковић, саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом, одржавао је током године редовне контакте са низом државних институција.

Током године одржано је неколико неформалних састанака са колегама из Дирекције за електронску управу и Министарства државне управе и локалне самоуправе на тему законског оквира за е-Управу, док је са колегама из Министарства просвете у неколико наврата разговарано о унапређењу законског оквира за пословање ИКТ индустрије и плановима за 2016. У августу је одржан састанак са директором Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге, на тему актуелних дешавања у области телекомуникација.

У Народној скупштини Републике Србије је 10. 9. 2015, одржано јавно слушање на тему „Сајбер безбедност у Републици Србији”. Овај скуп организовао је скупштински Одбор за одбрану и унутрашње послове, а на њему је учешће, по позиву, узео Жарко Кеџић, руководилац Сектора за ИКТ услуге РНИДС-а.

Почетком новембра одржан је састанак у Министарству унутрашњих послова, где се разговарало о увођењу електронског плаћања за услуге које пружа МУП и могућностима за размену података између институција.

Крајем истог месеца, обављене су неформалне консултације са колегама из Министарства правде на тему потенцијално спорних одредби о давању сагласности за обраду личних података електронским путем у нацрту Закона о заштити података о личности.

Током децембра, на захтев колега из Министарства финансија, саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом дао је мишљење о примени Закона о рачуноводству у вези са електронским рачунима и њиховом архивирању, приликом коришћења cloud апликација за рачуноводствене услуге.

Односи са интернет заједницом

Амбасада САД

Почетком године РНИДС је остварио контакт са Амбасадом САД у Србији, која у склопу својих активности покрива теме од значаја за развој ИКТ-а и управљање Интернетом.

Представници РНИДС-а су 18. 8. 2015. били гости Економског одељења Амбасаде Сједињених Америчких Држава у Србији. Са стране РНИДС-а, састанку су присуствовали Душан Стојичевић, председник Управног одбора, Данко Јевтовић, директор и Слободан Марковић, саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом. Са стране Амбасаде, састанку су присуствовали Џереми Лонг, вршилац дужности шефа Економског одељења амбасаде, Зорица Михајловић, виша саветница у Комерцијалном одељењу и Дејан Гајић, сарадник у Економском одељењу. На састанку је било речи о темама од заједничког интереса у области телекомуникација, а посебно о сајбер безбедности, промоцији ИКТ-а и вишеактерског модела управљања Интернетом, чију су важност представници Амбасаде САД нарочито истакли. Представници РНИДС-а су истакли да је РНИДС, као организација потекла из домаће интернет заједнице, установљен на сличним принципима вишеактерског управљања и да представља једини регистар националних интернет домена у региону који успешно спроводи такав модел.

Представљене су регионалне и међународне активности РНИДС-а, попут иницирања регионалног Дијалога о управљању интернетом (South-East European Dialog on Internet Governance, SEEDIG), учешћа у управном одбору Европског удружења регистара националних интернет домена (CENTR) и учешћа у организацији глобалног Форума о управљању интернетом (IGF). У разговору је истакнута подршка коју РНИДС пружа државним институцијама у формулисању и спровођењу ИКТ политика, а саговорницима из Амбасаде САД су представљене и РНИДС-ове едукативне активности у области сајбер безбедности, попут догађаја које РНИДС организује сваког октобра у оквиру Европског месеца сајбер безбедности и низа предавања из те области, која РНИДС током године организује у сарадњи са факултетима и студентским организацијама. На састанку је договорено да РНИДС подржи организацију едукативних догађаја из области ИКТ-а које организује Амбасада САД, а договорена је и сарадња у области промоције вишеактерског модела управљања Интернетом и е-трговине.

Подршка конференцији BalCCon и Startit центру

Управни одбор РНИДС-а крајем августа је донео одлуку о подршци Конференцији Balkan Computer Congress – BalCCon 2015. Канцеларија РНИДС-а је одлучила да подршку скупу пружи куповином 10 котизација-улазница и ангажовањем на ширењу информације о самој Конференцији у оквиру интернет заједнице. Улазнице су зато подељене у оквиру наградног такмичења. Имајући у виду да се ради о хакерској конференцији, Канцеларија је, 8. септембра у 20 часова поставила посебну страницу на сајт домен.срб/domen.rs и на друштвеним мрежама објавила изазов, који се састојао из шифроване адресе ове странице и наговештаја решења загонетке које је доносило улазницу за BalCCon. Овај изазов генерисао је велику пажњу на друштвеним мрежама и мотивисао велики број учесника да се опробају у решавању загонетке. Првих 10 који су успешно решили загонетку добило је улазнице за BalCCon 2015, а изазов је укупно трајао нешто више од 7,5 часова.

—

Средином октобра организација SEE ICT покренула је кампању за прикупљање средстава за отварање низа простора по Србији, посвећених подршци технолошким стартапима. Канцеларија је према Управном одбору покренула иницијативу за пружање подршке овој иницијативи, а УО је почетком новембра донео одлуку о финансијској подршци Startit центру.

Учешће на скуповима

Представници РНИДС-а присуствовали су током априла конференцији поводом десетогодишњице рада РАТЕЛ-а, док су у јуну присуствовали представљању пројекта Share фондације под називом „Интернет атлас Србије“.

Крајем октобра представници РНИДС-а су присуствовали Конференцији www.rs.ac, а у новембру Конференцији Телфор, као и на округлим столовима Привредне коморе Београда на тему развоја е-трговине и новог законског оквира за платне услуге у Србији.

Остало

У априлу је организован састанак са Владимиром Радуновићем, директором програма сајбер безбедности Дипло фондације, у вези са учешћем РНИДС-а у иницијативи за успостављање националног оквира за сајбер безбедност, укључујући и формирање Центра за превенцију и одговор на сајбер безбедносне инциденте (CERT).

У склопу израде новог сајта РНИДС-а, током јуна је снимљен кратак видео прилог који има за циљ упознавање посетилаца са начинима на које РНИДС пружа подршку домаћој интернет заједници.

Током јула месеца одржан је састанак представника РНИДС-а са уредницима интернет портала Нетокрација, где је било речи о плановима за будућност и могућностима за сарадњу.

Током октобра је саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом имао састанке са колегиницама и колегама из NALED-а, Телекома Србија, АМРЕС-а и ПКС-а, где је било речи о регулативи у области е-пословања у Србији и сарадњи са РНИДС-ом у наредном периоду.

Програми едукације

Током првог квартала агенција „Маркетинг мрежа“ је организовала Регионални форум комуникационих лидера „Изазов 2015“. РНИДС је помогао организацију овог интерактивног догађаја намењеног професионалцима из области маркетинга, односа с јавношћу и дигиталних комуникација. Руководилац Сектора за развој пословања и маркетинг учествовао је у једној од панел дискусија, а био је и домаћин радионице „Брендирање на Интернету – чему то служи (и зашто се не примењује)?“, у којој су учествовали представници неколико PR и маркетиншких агенција.

—

У 2015. је настављено са организацијом **предавања о сајбер безбедности**. Пракса је показала да је ово одличан начин за успостављање директног контакта са студентима и публиком коју ова тема интересује. Форма двочасовног предавања, са темама које на домаћим факултетима представљају стручњаци за сајбер безбедност, постиже одличне резултате, чему у прилог

говори и то да је на шест предавања одржаних у 2015. присуствовало око 900 људи. У првом кварталу су организована три предавања: 1) на семинару „Безбедност за све“, у сарадњи са Асоцијацијом студената Факултета безбедности, 2) на Факултету организационих наука, у сарадњи са Удружењем студената информатике ФОНИС и 3) на Факултету за дипломатију и безбедност. У четвртном кварталу је серијом предавања и панел дискусијом „Мобилно а безбедно“ обележен Европски месец сајбер безбедности. Овим поводом су организована предавања на Електротехничком факултету, у сарадњи са Студентском унијом студената ЕТФ-а, на Математичком факултету, у сарадњи са Савезом студената ПМФ-а и на Високој ИКТ школи. О личној веб безбедности, малициозним програмима, DNS систему, социјалном инжењерингу, и начинима заштите и усавршавања у области сајбер безбедности говорили су: Жарко Кеџић, руководилац Сектора за ИКТ услуге у РНИДС-у, Александар Костадиновић, систем администратор у РНИДС-у, Лука Герзић из „Gerzic&Associates“, Бошко Радивојевић, директор компаније "Mainstream", Игор Франц, доцент Универзитета „Метрополитан“ и Јован Шикања, администратор за безбедност компаније „Лимундо“.

—

РНИДС је пружио подршку и организацији XV међународне конференције о електронској трговини и електронском пословању „Е-трговина“ која је одржана у другом кварталу 2015. Руководилац Сектора за развој пословања и маркетинг је овом приликом одржао предавање на тему брендирања на Интернету и учествовао у дискусијама током Конференције.

—

Нови едукативни програм, **Pitajte.RS**, премијерно је одржан 2. 5. 2015. на Конференцији „**Нова енергија**“ на Копаонику. Pitajte.RS је намењен свима који желе да унапреде своја знања у областима права, књиговодства, развоја пословања, брендинга, интернет маркетинга и аналитике, креирања садржаја и сродних тема везаних за наступ на Интернету. Сви заинтересовани су имали прилике да унапред поставе питања која их интересују на адресама pitajte.rs и pitajte.spb, или уз хаштаг #pitajters на Твитеру. Дванаест интернет професионалаца је одржало презентације и одговарало на бројна питања око 100 присутних посетилаца, у оквиру четири тематска блока:

1. Како да покренете интернет бизнис? - Модератор/домаћин: Данко Јевтовић, са предавачима: Жарко Птичек (Птичек) и Милан Трбојевић (Књишки мољац).
2. Како да се брендирате на Интернету? - Модератор/домаћин: Предраг Милићевић, са предавачима: Иван Минић (Burek.com) и Иван Ћосић (Plain&Hill).
3. Како да креирате интернет садржај? - Модератор/домаћин: Лазар Бошковић, са предавачима: Сандра Симоновић (Маркетинг ИТД) и Владимир Церић (Huge Media).
4. Како да се оглашавате на Интернету? - Модератор/домаћин: Јелена Ожеговић, са предавачима: Иван Речевић (Google академија) и Иван Билди (Marketing online).

У оквиру сваког од блокова, након презентација предавача, публика је постављала питања на разне теме, а најзанимљивија питања била су награђивана брендираним екстерним батеријама. Све презентације предавача су доступне на pitajte.rs сајту, заједно са снимцима предавања и питањима публике, који су објављени на РНИДС-овом YouTube каналу. 72% посетилаца, који су попунили анкету, оценило је Pitajte.RS највишом оценом, и чак 100% њих је одговорило да би врло радо поново присуствовало сличном скупу. Бројни угледни интернет професионалци су присуствовали програму и одслушали предавања свих 12 предавача.

Едукативни програм Pitajte.RS је у четвртном кварталу поновљен као радионица у оквир „Webiz“ едукације у Суботици 6. 11. 2015. Око 50 представника малих и средњих предузећа, предузетника и појединаца из Суботице и околине, присуствовало је радионици о развоју пословања, брендингу, интернет маркетингу и креирању садржаја. Након предавања, стручњаци су одговарали на питања публике, а њихове презентације постављене су на pitajte.rs сајт. У онлајн анкети 62% посетилаца је радионицу оценило као одличну, док јој је 37% дало оцену 4. Посетиоци су у коментарима истакли да је садржај радионице био добро прилагођен за почетнике и мала и средња предузећа са корисним примерима из праксе, док су неки скренули пажњу да би предавања требало да буду дужа и да трају по пола сата. Зрењанин, Нови Сад, Кикинда, Аранђеловац и Београд су били најчешћи одговори на питање: „Где би требало одржати наредну Pitajte.RS радионицу?“.

Утисци публике и резултати анкета указују на то да је домаћа интернет заједница веома заинтересована за наставак Pitajte.RS едукације, па ће се у наредном периоду разматрати идеје за организацију сличних догађаја по различитим градовима широм Србије.

—

Предраг Милићевић, руководилац Сектора за развој пословања и маркетинг је током 2015. одржао **три предавања** на тему заштите интернет идентитета, брендирања и препознатљивости у виртуелном свету кроз регистрацију домена за личне и пословне потребе. Прво предавање је одржано на webinarium.rs – домаћој платформи за интернет пренос уживо (live streaming) догађаја и едукација из света ИТ-ја (снимак је доступан на: youtube.com/watch?v=bauepMDYmal), а друго у оквиру едукативног програма „PReobrazuj se!“ Друштва Србије за односе са јавношћу. На II Скупштини администратора на тему мрежа и безбедности, који је одржан у четвртном кварталу у организацији ЈУНИС-а, у Нишу, одржао је предавање о Нет идентитету.

Организација и суорганизација скупова

ДИДС

Шеста годишња конференција **ДИДС 2015**, посвећена развоју Интернета у свету и на нашим националним доменима, одржана је 10. и 11. 3. 2015. Конференција је одржана под слоганом "У ком си интернет филму?" и била је подељена у два дана, тако да је првог дана био стандардни програм за пријављене посетиоце, а другог дана је одржан Регионални интернет форум. Конференција је, као и до сада, била бесплатна за све посетиоце, уз регистрацију путем адреса е-поште на регионалним националним интернет доменима. Први пут ДИДС конференција је била подржана од стране ICANN-а, док је Регионални интернет форум био званични припремни састанак за EuroDIG конференцију у Софији.

Током Конференције је евидентирано 45 новинара из 21 медијске куће и агенције, 24 учесника и преко 250 посетилаца, што уз организаторе чини укупно преко 300 присутних. Уводну реч су дали Данко Јевтовић, директор РНИДС-а и Душан Стојичевић, председник УО РНИДС-а. Први блок конференције „Господари Интернета“ говорио је о најављеним променама у глобалном управљању Интернетом и у њему су учествовали: Жан-Жак Саел, потпредседник ICANN-а за регион Европе, Мартин Бојл, старији саветник за јавне политике британског националног регистра „Nominet“ и Леонид Тодоров, шеф за међународне односе руског националног регистра и директор Удружења националних регистара Азијско-пацифичког региона. Као и претходних година, први блок је модерирао Владимир Радуновић из Дипло Фондације. Други блок „Позови Е

ради трговине“ био је посвећен е-трговини и свим њеним аспектима, а модерирао га је Милош Петровић, веб предузетник и блогер. Трећи блок је традиционално био резервисан за угледне локације на националним интернет доменима .RS и .СПБ, а модерирао га је Радомир Лале Марковић, суоснивач и директор агенције „TAG Media“.

Поред 28 медијских спонзора, пријатељ Конференције је био Телеком Србија, који је обезбедио бесплатан приступ Интернету за оба дана Конференције. Директан интернет пренос Конференције је ове године пратило 3.538 људи преко 10 локација на Интернету. Просечно време гледања преноса било је око 11 минута, а скоро 50 људи је у целости испратило скуп.

Интензивне промотивне активности су резултирале великим бројем објава на тему Конференције. Забележено је укупно 179 објава у медијима, од тога 123 на Интернету, по 13 на ТВ и радио станицама и 30 у штампаним медијима. Трошак је био нула динара.

Поред класичних медија, промотивне активности су биле спровођене и на Фејсбуку, Твитеру, LinkedIn-у и Google+, са посебним акцентом на прве две мреже с обзиром на њихову популарност у Србији. Интензивна промоција на друштвеним мрежама започета је у последњој недељи фебруара. На Фејсбуку је садржаје на тему ДИДС-а видело и до 285.000 људи док су твитови са хештегом #dids2015 досегли до 1.100.000 појединачних Твитер профила (око 750.000 током првог дана Конференције).

По завршетку првог дана Конференције, прикупљено је 89 попуњених анкета са утисцима и оценама посетилаца. Први блок је оцењен са 4,6 (модератор 4,6, а учесници 4,5), општи утисак о другом блоку сумира оцена 4,3, у оквиру које су и модератор и учесници оцењени са оценом 4,2, док је трећи блок оцењен са 4,3 (модератор 4,2 и учесници 4,3). Општа оцена организације догађаја је 4,7.

Другог дана ДИДС-а, 11. 3. 2015, одржан је **Регионални интернет форум (РИФ)**, који је окупио представнике националних регистара Бугарске, Хрватске, Словеније, Црне Горе и Србије, као и представнике државних органа и глобалних интернет организација. Одржан је у форми округлог стола, у потпуности на енглеском језику, као регионални стручни интернет скуп за позване учеснике.

Кратак видео о ДИДС 2015 на енглеском језику (доступан на: [youtube.com/watch?v=5rucm2u-fGk](https://www.youtube.com/watch?v=5rucm2u-fGk)), презентован је на неколико CENTR скупова и привукао је пажњу и позитивне коментаре представника националних интернет регистара. Снимци свих блокова током оба дана Конференције, доступни су на сајту dids.spb/dids.rs и на нашем YouTube каналу.

Ћирилица 3.0

Поводом треће године постојања ћириличког националног интернет домена .СПБ, у Галерији "Озон" је 27. 1. 2015. организована панел дискусија "Ћирилица 3.0". Учесници панела били су домаћи и регионални стручњаци из различитих области, а разговарали су о друштвено-технолошком феномену ћирилице на Интернету, да ли ово писмо може да опстане на глобалној мрежи и под којим условима, које су предности и тренутно највећи проблеми када је у питању .СПБ домен, као и о досадашњим резултатима РНИДС-а на овом пољу. Модератор панела је био Зоран Стефановић, издавач, продуцент и међународни културни активиста, а у дискусији су учествовали: Југослава Лулић професорка Српског језика и књижевности, Александар Василић руководилац пројекта "Албум сећања на наше претке из Првог светског рата", Урош Недељковић интернет радник, правник и блогер, Мр Ненад Крајновић са Електротехничког факултета у Београду и Сашо Димитријоски, директор МАРнета. Панел дискусији је присуствовало око 45 људи од чега је било 14 новинара.

Мобилно а безбедно у Србији

„Европски месец сајбер безбедности“ обележен је и панел дискусијом под називом „Мобилно а безбедно у Србији“ одржаном 15. октобра пред око 50 посетилаца. Учесници дискусије били су стручњаци из свих области значајних за безбедност на Интернету, а покушали су да одговоре на питања – које су данас главне претње интернет безбедности за обичне и пословне кориснике, како се заштитити, шта раде државне институције и шта се од њих очекује, да ли и колико размишљамо о безбедности, али и ко обрађује наше податке, где их складишти и које су главне опасности које нас вребају онлајн. У првом блоку, на тему „Безбедност мобилних мрежа и апликација“, учесници су се из различитих углова, бавили питањем безбедности софтвера и приватности мобилних апликација. Други блок обележила је тема „Нови пројекти и иницијативе у области сајбер безбедности“ у којој је између осталог, било речи и о предлогу Закона о информационој безбедности и будућем CERT-у као институцији која ће системски радити на побољшању информационе безбедности у Србији.

Трибина у Недељи парламентаризма

РНИДС је крајем јула постао партнер манифестације Недеља парламентаризма, коју је 2015, по први пут у Србији, организовала Народна скупштина Републике Србије у сарадњи са иницијативом Отворени парламент.

РНИДС је ову прилику искористио да 21. 10. 2015. у Дому омладине одржи трибину под називом „Више актера, више интереса, више интернета!“ на тему промоције вишеактерског приступа управљању Интернетом – шта је овај модел и како функционише, шта из њега можемо да научимо и да ли можемо да га применимо у Србији – на којој су говорили представници домаћег владиног и невладиног сектора.

Владимир Радуновић, руководилац програма еДипломатије и сајбер безбедности у Дипло фондацији, представио је област управљања Интернетом кроз глобалне, регионалне и локалне процесе и форуме. Душан Стојичевић, председник Управног одбора РНИДС-а, говорио је о вишеактерском моделу управљања системом интернет домена, IANA транзицији и активној улози РНИДС-а у глобалним процесима. Јелена Пајовић van Reenen, руководитељка Групе за међународну сарадњу и европске интеграције при Канцеларији Владе за сарадњу са цивилним друштвом, објаснила је како је изгледао процес доношења Националне стратегије за подстицајно окружење за развој цивилног друштва у Републици Србији. Стефан Оташевић, саветник за праћење и унапређење правног оквира за развој цивилног друштва у Канцеларији Владе за сарадњу са цивилним друштвом, представио је иницијативу Open Government Partnership. Милан Секулоски, из Женевског центра за демократску контролу оружаних снага (DCAF), говорио је о сарадњи државних актера, цивилног друштва и приватног сектора у области сајбер безбедности у Србији. На послетку, Гордана Чомић, потпредседница Народне скупштине Републике Србије, закључила је трибину указивањем на могућности примене вишеактерског модела у области управљања Интернетом и на друге области живота у Србији.

—

Саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом, Слободан Марковић, током године био је био позиван као модератор сесија на следећим скуповима:

- Конференција „ТВ – од еволуције до револуције – дигитална ера“, који су организовали РТС и ОЕБС 17. 6. 2015, поводом обележавања краја аналогне ере телевизије у Европи и покретања дебате о будућности телевизије у дигиталном добу. Конференција се

састојала из три панел-дискусије: „Електронски медији у Србији у дигиталном добу”, „Еволуција и револуција телевизије” и „Дигитална дивиденда и широкопојасни приступ Интернету” (коју је модерирао Марковић).

- Конференција „Gaining a Digital Edge: Freedom of Expression”, коју су од 16. до 18. 10. 2015. организовали ОЕБС и SHARE фондација. Конференција је окупила новинаре, медијске правнике и активисте цивилног друштва из региона, а панел дискусија коју је припремио и модерирао Марковић била је на тему „States Involvement in Cyberspace: Regulating Internet as Urban Public Space”
- Конференција „Отворени подаци: отворене могућности”, која је одржана у Београду 8. 12. 2015. у организацији UNDP у Србији. Марковић је припремио и модерирао уводну панел дискусију на тему развоја е-управе у Србији, као контекста за отварање података у поседу органа јавне власти. Осим модерирања уводног панела, Марковић је на скупу водио отворену дискусију о правном оквиру за отварање података, а три дана раније био је члан жирија на Open Data хакатону (у организацији SEE ICT и UNDP Србија), где су прављене веб и мобилне апликације које користе отворене податке
- Конференција „е-Управа као темељ савремене државе”, коју је организована Дирекција за електронску управу Републике Србије, 10. 12. 2015. Марковић је на скупу припремио и модерирао панел на тему значаја отворених података за развој сервиса е-Управе и иновативних мобилних сервиса за грађане и привреду

—

РНИДС је у првом кварталу подржао организацију 18. по реду „PC Press Top 50” доделе награда за 50 домаћих најбољих онлајн остварења у 2014. Овом приликом директор РНИДС-а је одржао поздравни говор и доделио награду сајту rтs.срб као најбољем сајту на .СРБ домену.

—

У Зрењанину је крајем првог квартала, одржана трећа по реду **Webiz конференција** о пословној примени Интернета за мала и средња предузећа, предузетнике и запослене у секторима маркетинга, продаје и PR-а. РНИДС је подржао организацију овог програма пословне едукације, а првог дана конференције је око 100 полазника имало прилику да чује предавање директора РНИДС-а „Велики Интернет за мали бизнис”, о важности пословања на Интернету и начинима на које МСП могу побољшати своје пословање уз помоћ Интернета.

—

РНИДС је, у сарадњи са Правним факултетом Универзитета у Београду, организовао конференцију „**Интелектуална својина и Интернет**” у трећем кварталу 2015. На конференцији су били представљени радови објављени у истоименом тематском зборнику чије је издавање финансијски помогао РНИДС. Основне теме скупа биле су „Називи интернет домена и жигом заштићене ознаке”, као и „Ауторско право и Интернет”, а Конференција је организована под покровитељством ICANN-а.

—

У складу са циљем пружања подршке развоју Интернета у Србији, РНИДС је у трећем кварталу подржао Конференцију „**Нова енергија**”, којој је присуствовало око 600 посетилаца из земље и региона. Директор РНИДС-а и саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом су 1. 5. 2015, у оквиру главног програма Конференције, одржали презентацију под називом „Чији је наш Интернет?”, током које су на занимљив начин дали одговоре на питања шта је чије на Интернету и ко управља њиме, док је сутрадан одржан едукативни програм Pitajte.RS.

—

Поводом пуштања у рад нових страница са Провером доступности домена и Изборником на сајту домен.срб/domen.rs, 8. 7. 2015. је организовано неформално окупљање и дружење са представницима домаће интернет заједнице. Овом приликом је око 10 ИТ стручњака и новинара имало прилику да присуствује демонстрацији нових функционалности сајта домен.срб/domen.rs и уживо их тестира.

—

Шеста по реду поставка изложбе „Теслина визија Интернета“, организована је на Аеродрому „Никола Тесла“ у Београду, у трећем кварталу, поводом рођендана Николе Тесле.

—

Привредна комора Србије је, у сарадњи са Међународном организацијом за заштиту жигова (INTA) и РНИДС-ом, у трећем кварталу организовала **округли сто о примени Уредбе о заштити права интелектуалне својине**. Овом приликом је руководилац Сектора за опште и правне послове говорио на тему повреде жига путем регистрације назива домена, као и алтернативном начину решавања таквих спорова.

—

Презентација новог сајта **rnids.rs/рнидс.срб** је одржана 22. 09. 2015. Пријатељи Фондације, представници домаће интернет заједнице и новинари, присуствовали су представљању нових садржаја и функционалности сајта у неформалној атмосфери.

—

На Факултету безбедности је 25. 9. 2015. одржано отворено предавање под називом предавање „Big Data and Cyber Security“. РНИДС и Амбасада Сједињених Америчких Држава организовали су ово предавање у сарадњи са Факултетом безбедности, Студентском унијом ЕТФ-а и Савезом студената ПМФ-а. Око 40 студената, ИТ стручњака и заинтересованих грађана имало је прилике да се упозна са концептом Big Data, сазна зашто је он важан за приватни и јавни сектор и како може да помогне у сузбијању савремених сајбер претњи. На ове теме говорили су Бранко Приметица, заменик директора компаније „EGlobalTech“ и Ана Бадер, оснивач корпорације „International Cybersecurity Dialogue“.

—

РНИДС и Интернет друштво Србије (ISOC RS) су у четвртном кварталу организовали скуп **„Интернет приступ у Србији: Проблеми, изазови, решења“**, на коме су учествовали домаћи и међународни стручњаци из области електронских комуникација и Интернета. Овом приликом се дискутовало о проблемима дигиталне писмености, приватизацији Телекома Србија и перспективама развоја широкопојасног приступа Интернету.

Управљање Интернетом

CENTR

На 53. Генералној скупштини Удружења европских регистара националних интернет домена (CENTR), одржаној 19. 3. 2015. у Копенхагену, за члана управног одбора (Board of Directors) ове организације изабран је Данко Јевтовић, директор РНИДС-а.

CENTR је удружење националних регистара из Европе, али и неколико ваневропских земаља (Канада, Нови Зеланд, Јапан и Иран), у данашњем облику постоји од 2006. и има седиште у Бриселу. Улога CENTR-а је у размени искустава и сарадњи националних регистара ради унапређивања услуга за кориснике Интернета. Његов Управни одбор има пет чланова.

РНИДС је члан CENTR-а од 2008. и редовно учествује у раду његових стручних тела. Иако је један од два најмлађа европска регистра, РНИДС је био и домаћин четири CENTR-ова стручна скупа 2011, 2013, 2014. и 2015.

Рад УО се одвија првенствено кроз телефонске конференције и уживо током регуларних састанака CENTR-а. У другом кварталу је одржан редовни годишњи састанак УО са Секретаријатом CENTR-а посвећен стратегији Удружења.

Избор директора РНИДС-а у Управни одбор CENTR-а је велико признање како њему лично, тако и организацији којом руководи. Његов ангажман у CENTR-у пружа шансу и српској интернет заједници, окупљеној око РНИДС-а, да има непосреднији утицај на развој и токове европског дела Интернета.

Internet Governance Forum

Слободан Марковић, саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом, изабран је средином новембра 2014. за члана Вишепартнерске саветодавне групе (Multistakeholder Advisory Group - MAG), која саветује генералног секретара Уједињених нација о програму и распореду Форума о управљању Интернетом (Internet Governance Forum - IGF).

MAG је у фебруару расписао глобални јавни позив свим заинтересованима за предлагање сесија, радионица и других садржаја у оквиру IGF-а. Пристигло је око 250 предлога, које су чланови MAG-а рангирани према раније утврђеним критеријумима. Коначна селекција извршена је на састанку MAG-а крајем маја у Женеви, када је изабрано око 100 сесија које су чиниле програм овогодишњег IGF-а.

У трећем кварталу MAG је сачинио финални програм IGF-а, који је постављен на адресу: intgovforum.org/cms/igf-2015-schedule

Коначно, десети по реду IGF одржан је у бразилском граду Жоао Песоа (Joao Pessoa) од 10. до 13. 11. 2015. Саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом присуствовао је овом скупу, где је пружао подршку тиму који се старао о исправном функционисању система за удаљено присуство (remote participation) и равноправном укључивању удаљених учесника у рад главних сесија у великој сали. Осим тога, учествовао је на

панелу о тренутном стању, проблемима и унапређењу система за удаљено присуство на IGF-у, која је одржана 12. 11. 2015. Након скупа, израђен је Извештај о удаљеном присуству на IGF 2015 са препорукама за унапређивања, који је предат Секретаријату IGF.

Учешће у радним групама ICANN-а

Мирјана Тасић, саветник директора, је учествовала у раду више међународних ICANN радних група:

- Активно је учествовала у раду [Latin Generation Panel](#), где је систематизовала релевантне податке о језицима који користе латинично писмо, што је веома обиман и захтеван посао. Тренутна верзија табеле се може скинути са [овог линка](#).
- Пратила је рад и „Ђириличног панела“ у пројекту „[Root zone LGR project](#)“.
- Почетком августа 2015. Мирјана Тасић је изабрана у радну групу за ревизију ccNSO докумената [ccNSO Guideline Review Committee \(“GRC”\)](#). Радна група је претресла сва документа која регулишу рад ccNSO заједнице, и усагласила их са текућом праксом.
- Радна група [Cross-Community Working Group on Use of Country/Territory Names as TLDs](#) има задатак да дефинише употребу назива земаља и територија као TLD. Задатак радне групе је веома комплексан и осетљив. За две године дана рада, радна група је обрадила ознаке од два знака и своје налазе је систематизовала. Рад на ознакама од три знака је још увек у току, покренуте су широке консултације у оквиру ccNSO, GNSO и GAC заједница. Резултати ове акције биће познати највероватније до марта 2016. Списак захтева за доделу на коришћење ознака од два знака на другом нивоу (Second Level Domain) се налази на адреси [icann.org/resources/two-character-labels/archived-requests](#), а активни захтеви се налазе на адреси [icann.org/resources/two-character-labels](#). Неки TLD регистри (на пример .EU) озбиљно прате процес и врло често забрањују коришћење своје ознаке као SLD-а. На листи где се саопштава неслагање са коришћењем одређене ознаке као SLD-а је било преко 90 порука.

У оквиру ICANN-овог скупа у Сингапуру, одржан је и иницијални састанак новог састава Радне групе за стратешко и оперативно планирање у оквиру ccNSO. Теме су биле избор руководиоца Радне групе, оквирна динамика рада, дискусија у вези са методологијом рада, сусрет са представницима ICANN-а. Александар Поповић, руководилац Сектора за финансије, члан ове групе, активно је учествовао даљински, тј. телефонски. Крајем првог квартала је започет озбиљнији рад у вези са давањем коментара на нацрт Оперативног плана и Буџета ICANN-а за 2016, који се интензивирао у априлу месецу.

Основни циљ је био да се припреме коментари и сугестије за предлог Оперативног плана и Буџета ICANN-а за фискалну 2016. Чланови Радне групе су подељени у неколико група са стриктно дефинисаним задацима у односу на предложене документе, да би се подгрупа у којој је Александар Поповић био бавила стратешким циљевима: Развој и глобализација ICANN-а, Поддршка креирању здравог, стабилног и еластичног екосистема и Унапређење организационе, технолошке и оперативне изврсности. Знатан део његових предлога је ушао у финални документ који је упућен ICANN-у, што је била једна од основа за усвајање коначне верзије ових докумената на скупу у Буенос Ајресу.

Осим континуираног рада током целе године на повременим активностима у овој области, он је непосредно учествовао у раду Радне групе ICANN-а за стратешко и оперативно планирање у

оквиру ccNSO (ccNSO SOP WG) на ICANN-овом скупу у Даблину. Дефинисани су планови даљег рада, преваходно на тему Оперативног плана и Буџета ICANN-а за фискалну 2017.

—

Током трећег квартала, руководилац Сектора за опште и правне послове, Дејан Ђукић, постао је члан Радне групе ccNSO „Guidelines Review Committee“ при ICANN-у, чији је члан од раније Мирјана Тасић. Ова радна група је формирана раније, али је одлучено да се због обима посла распише позив за додатним волонтерима. Задатак Радне групе је да изврши анализу постојећих процедура према којима функционише ccNSO и да предложи побољшања.

Дејан Ђукић је крајем године изабран за члана „Competition, Consumer Trust and Consumer Choice Review Team“-а. Задатак овог изузетно значајног тима је да, сагласно споразуму који ICANN има закључен са америчким Министарством трговине, да оцену ефеката новог gTLD програма у сфери конкуренције, поверења корисника и корисничког избора. Овај тим креће са радом већ почетком јануара 2016, а рок за достављање коначног извештаја је крај исте године. Очекује се да ће чланови тима имати више састанака уживо о трошку ICANN-а.

Остало

У сарадњи са председником Управног одбора, руководилац Сектора за опште и правне послове дао је крајем септембра коментаре и сугестије на нацрт Општих услова регистрације ћириличног .БГ домена. Коментари и сугестије су дати на молбу колега из Bulgarian Domain Registry. Поред тога, на њихов захтев, достављен им је допис у ком се наводи да је, по мишљењу РНИДС-а, нацрт Општих услова у складу да са важећим интернет стандардима, правилима ICANN-а и актуелном праксом.

RNIDS-CERT

Информациона безбедност је идентификована као један од националних приоритета, не само због обавеза државе Србије у процесу приступања ЕУ, него у већој мери због све израженије потребе да се стални раст употребе ИКТ-а у Србији испрати адекватном законском регулативом и организованим деловањем на сузбијању сигурносних инцидената.

РНИДС, као регистар националних домена, има значајну улогу на домаћој ИКТ сцени и свакако носи део одговорности за обезбеђивање највишег могућег степена безбедности у свом домену деловања.

Зато је Управни одбор РНИДС-а 2014. идентификовао CERT (Computer Emergency Response Team) као делатност којом би РНИДС требало да се бави и дао налог Канцеларији да настави са прикупљањем информација и да изради документе потребне за формирање CERT-а за подручје националних домена.

У Плану и програму рада за 2015, формирање CERT-а је постављен као један од циљева организације. С тим у вези, УО је 2. 4. 2015. формирао Радну групу, која је током лета размотрила питања у вези са формирањем RNIDS-CERT-а и дала предлог измена оснивачких аката Фондације.

На седници Конференције суоснивача, 19. 9. 2015. усвојене су предложене измене Статута Фондације, којом су област информационе безбедности и CERT додати као делатности РНИДС-а.

Током последњег квартала Канцеларија је спровела низ консултација са Управним одбором у вези са даљим корацима на формирању CERT-а и изменама у организационој структури Фондације. Као први исход ових разговора, у оквиру Финансијског плана за 2016, алоцирана су средства за рад CERT-а, а даље активности на овом плану очекују се током целе 2016.

Сходно плановима за формирање РНИДС-CERT-а, на адреси cert.rnids.rs је постављена је иницијална веб страна са информацијама о РНИДС-CERT иницијативи, као претеча будућег сајта са свим предвиђеним функционалностима, на коме се тренутно могу наћи основне информације, као и докумената која представљају увод у процес формирања РНИДС-CERT-а. Међу њима је [документ](#) који даје техничке препоруке за оптимално конфигурисање DNS сервера, који је по наруџбини РНИДС-а израдио Електротехнички факултет Универзитета у Београду, као и [документ](#) који говори о опасностима и импликацијама које лоше конфигурисани DNS сервери могу имати на безбедност локалних система и на друге системе на Интернету, који је израдио Жарко Кеџић, руководилац Сектора за ИКТ услуге у РНИДС-у.

RSNOG

Током фебруара је на е-листу RSNOG заједнице упућен позив за неформално окупљање у склопу Конференције ДИДС 2015. Позиву се одазвало десетак чланова RSNOG заједнице, а на окупљању је било речи о организацији прве RSNOG конференције током 2015, успостављању SIRT-а у склопу РНИДС-а и изради сајта rsnog.rs.

Крајем фебруара, Канцеларија је дефинисала захтеве за лого RSNOG заједнице и поставила [јавни конкурс](#) на сајту GreenDesign.rs. Одзив дизајнера је био одличан, а до краја конкурса примљено је укупно 350 предлога. За [победничко решење](#) изабран је рад дизајнера Милана Савића из Београда.

У Београду је 21. и 22. 4. 2015. одржан регионални састанак организације RIPE NCC за Југоисточну Европу – RIPE NCC SEE 4. Домаћини скупа били су Serbian Open eXchange и РНИДС, а догађај је окупио преко 300 мрежних стручњака из региона и Европе. На предлог РНИДС-а, крајем првог дана Конференције, одржана је сесија на тему „Organizing Network Operators’ Groups (NOGs) in the Region”. Сесија је била посвећена функционисању NOG-ова у региону, њиховим активностима, најбољим праксама, сарадњи итд. са посебним фокусом на искуства из Словеније, Румуније и Србије.

У мају је одржана и Конференција [ДАТУМ 2015](#), која је имала за тему „Data центре и ИТ инфраструктуру”. Захваљујући организатору Конференције, фирми Mineso, свим учесницима (око 250 особа) подељен је флајер са основним информацијама о RSNOG заједници и позив за пријављивање на RSNOG е-листу.

Током истог месеца, обављена је набавка услуга израде веб-сајта RSNOG заједнице (rsnog.rs и рсног.срб). У јуну су припремљени текстови за сајт, који су преведени на енглески. Након краћег периода тестирања, сајт је пуштен у рад 30. јуна.

Прва RSNOG конференција

Припрема Прве RSNOG конференције почела је 20. 4. 2015, слањем позива за пријављивање чланова Програмског тима на RSNOG е-листу. За учешће у Програмском тиму пријавили су се чланови е-листе из компанија Mainstream, VIP mobile, Радијус вектор, Serbian Open eXchange и са Рачунарског факултета. Програмски тим је током лета одржао два састанака, на којима су дефинисане оквирне теме и формат скупа. У августу је прецизиран термин одржавања Конференције – 25. новембар, паралелно са другим даном Конференције Телфор, у Сава центру. Током септембра обављена је координација са организаторима Телфора у погледу резервације сале и других повезаних питања. Средином октобра Програмски тим RSNOG конференције утврдио је програм овог скупа, а током наредних месец дана Канцеларија је обавила све организационе и логистичке припреме за његово одржавање.

Прва RSNOG конференција одржана је 25. 11. 2015. у „Сава центру“ у Београду, уз учешће око 130 домаћих мрежних стручњака из најбитнијих домаћих телекомуникационих оператора и интернет компанија, академских и истраживачких институција, државних органа и организација цивилног друштва. Конференцију је додатно пратило око 300 заинтересованих посредством интернет преноса. Конференцију су подржали РНИДЦ и RIPE NCC.

Након уводних речи, одржано је седам презентација на теме: IPv6 адресирање, DNS и CDN-ови, Разматрање потреба за постојањем домаће Cloud федерације, Политике рутирања, Систем за безбедну размену података о рутирању, Carrier-Grade NAT и Хибридно решење за заштиту од DDoS напада. Други део скупа био је посвећен дискусији на тему „Open Networking у пракси“.

Све презентације, снимци предавања и фотографије са Прве RSNOG конференције доступни су на сајту RSNOG заједнице.

Прва RSNOG конференција је генерисала и појачано интересовање за е-листу RSNOG заједнице. Половина регистрованих учесника Конференције (66 особа) изразило је жељу да се пријави на е-листу, а након Конференције то је учинило још додатних двадесетак особа. RSNOG е-листа сада садржи преко 140 мрежних администратора и других чланова техничке интернет заједнице у Србији, што представља добру основу за стварање још посећеније и квалитетније конференције наредне године.

Финансијски извештаји

Имајући у виду динамику и неопходне активности у вези са састављањем годишњих финансијских извештаја, наредни део документа је урађен на бази Финансијског извештаја за статистичке потребе чија се предаја врши АПР-у до краја фебруара месеца. Састављање сета званичних финансијских извештаја се врши у периоду март-април 2016, али суштински не би требало да дође до било каквих значајнијих промена у односу на Извештај за статистичке потребе.

У овом делу документа укратко ће бити представљени биланс успеха (за период 1. 1 – 31. 12. 2015, у поређењу са истим периодом 2014. године), као и биланс стања (на дан 31. 12. 2015. у поређењу са стањем на дан 31. 12. 2014) те пратећи показатељи пословања у посматраном временском оквиру.

Најпре, у наредној табели су укратко приказани кључни показатељи пословања за наведени период и одговарајуће стопе раста:

У .000 РСД	2014. или 31. 12. 2014.	2015. или 30. 6. 2015.	%
Пословни приходи	92.456	99.268	107,4%
Пословна добит	885	3.290	371,8%
Нето резултат	3.005	3.991	132,8%
Актива	123.787	130.816	105,7%
Капитал	68.824	72.815	105,8%
Нето дуг	-9.859	-21.454	2,2%

Биланс успеха

У .000 РСД	2014.	2015.
Пословни приходи	92.456	99.268
Приходи од продаје	91.747	98.371
Остали пословни приходи	709	897
Пословни расходи	91.571	95.978
Трошкови материјала	849	611
Трошкови зарада и накнада зарада	54.379	56.183
Остали пословни расходи	30.853	34.714
Трошкови амортизације	5.490	4.470
ЕБИТ	885	3.290
ЕБИТ маржа	0,1%	3,3%
Финансијски приходи	4.021	2.076
Финансијски расходи	252	301
Остали приходи	11	5
Остали расходи	60	96
Нето добитак/Губитак пословања које се обуставља	-606	-160
ЕБТ	3.999	4.814
Порез	994	823
Нето резултат	3.005	3.991
Нето профитна стопа	3,3%	4,0%

У 2015. је остварен раст пословних прихода у износу од 7,4% у односу на остварење из 2014. Имајући у виду да су пословни расходи (укључујући и амортизацију) остварили раст у истом

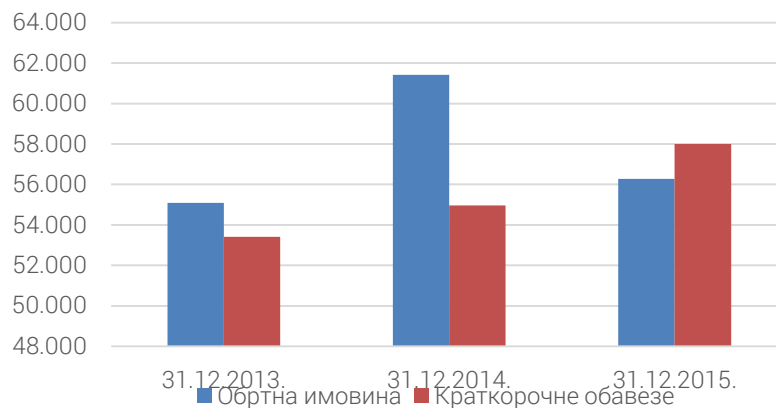
периоду од 4,8%, пословни добитак је на нивоу од 3.290 хиљаде динара (уз стопу од 3,3%, и повећање у односу на 2014. од преко 3,7 пута, као и ЕБИТДА маржу од 7,8%.

Имајући у виду финансијске и остале расходе износ добити пре опорезивања је 4.814 хиљада динара (уз стопу од 4,8% и повећање од 20,4% у односу на 2014. Већи резултат пре опорезивања у односу на пословни резултат је последица добитка из активности финансирања. Нето добит износи 3.991 (уз стопу од 4% и повећање у односу на 2014. од 32,8%, када је профитна стопа била на нивоу од 3,3%). Дакле и даље је на снази позитивно финансијско пословање, али са што већом тежњом ка стављању фондацијске улоге у први план.

Биланс стања

У .000 РСД	31. 12. 2014.	30. 6. 2015.
Стална имовина	62.367	74.540
Нематеријална имовина	3.922	13.122
Некретнине, постројења и опрема	57.965	61.418
Дугорочни финансијски пласмани	480	0
Обртна имовина	61.420	56.276
Залихе и дати аванси	684	433
Потраживања	673	994
Краткорочни финансијски пласмани	47.911	30.207
Готовински еквиваленти и готовина	9.928	21.454
ПДВ и активна временска разграничења	2.224	3.188
Актива	123.787	130.816
Ванбилансна актива	5	96
Капитал	68.824	72.815
Нераспоређена добит/Губитак ранијих година	65.819	68.824
Нераспоређена добит/Губитак текуће године	3.005	3.991
Дугорочна резервисања	0	0
Дугорочне обавезе	0	0
Краткорочне обавезе	54.963	58.001
Краткорочне финансијске обавезе	69	0
Обавезе из пословања	4.374	4.986
Обавезе по основу ПДВ и ПВР	49.514	51.714
Остале краткорочне обавезе	944	1.081
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	62	220
Пасива	123.787	130.816
Ванбилансна пасива	5	96

Наредни графикон у анализу укључује нето обртни фонд (који има задатак да покаже који део обртне имовине је финансиран из дугорочних извора финансирања):

Нето обртни фонд је на крају 2015. негативан (1.725 хиљада динара), имајући у виду огромне инвестиционе издатке крајем пословне године када је дошло до конвертовања значајног дела обртне имовине у сталну имовину (нематеријална улагања и нова опрема), може се сматрати и задовољавајућим. Како је реч о пресечној тачки и стицају околности, већ са следећим пресечним кварталним извештајем се очекује значајан позитиван нето обртни фонд.

Осим нето обртног фонда, као показатеље ликвидности корисно је навести и још три показатеља ликвидности пословања у посматраном периоду:

Показатељ	31. 12. 2013.	31. 12. 2014.	31. 12. 2015.
Ликвидност 1. степена	0,06	0,18	0,37
Ликвидност 2. степена	1,01	1,11	0,96
Ликвидност 3. степена	1,03	1,12	0,97

Горе наведени показатељи указују на задовољавајућу ликвидност РНИДС-а, што сведочи о стабилном финансијском положају, као и могућности за редовно сервисирање свих доспелих и потенцијалних обавеза. Ово је нарочито подржано чињеницом да је значајан инвестициони циклус спроведен током 2015, који је сервисирао из текућих средстава Фондације. Ово је додатно поткрепљено чињеницом о негативном нето дугу, који је на крају 2015. додатно увећан за 2,2 пута у односу на висок ниво са краја 2014. (за скоро 3,5 пута већи у односу на крај 2013).

Реализација Финансијског плана

На бази програма „Проток новца“ израђен је преглед извршења плана (прилива и одлива) за 2015. и одговарајуће поређење са планираним вредностима.

Детаљнији приказ следи на табели испод:

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализ.	Процент реализације
A	Укупно приливи	121.807.807	124.894.266	+3.086.459	102,5%
1	Приливи	121.807.807	124.894.266	+3.086.459	102,5%
1.1	Аванси за регистрацију домена *	118.807.548	121.957.985	+3.150.437	102,7%
1.2	Провера оспособљености	36.000	36.000	0	100,0%
1.3	Финансијски приливи	1.848.259	1.856.022	+7.763	100,4%
1.3.1	Камате на штедњу	1.728.259	1.740.487	+12.228	100,7%
1.3.2	Принос од ХоВ	0	0	0	
1.3.3	Позитивне курсне разлике	120.000	115.535	4.465	96,3%
1.4	Накнаде суоснивача	936.000	852.000	84.000	91,0%
1.4.1	Обнова	708.000	660.000	48.000	93,2%
1.4.2	Нови суоснивачи	228.000	192.000	36.000	84,2%
1.5	Остали приливи	180.000	192.259	+12.259	106,8%
Б	Укупно одливи	145.028.124	131.367.187	13.660.937	90,6%
2	Развој Регистра и тржишта домена	51.181.257	44.878.074	6.303.183	87,7%
2.1	Развој Система за регистрацију и доступност домена	30.962.650	27.386.063	3.576.587	88,4%
2.1.1	Инфраструктура	17.033.850	13.784.936	3.248.914	80,9%
2.1.2	Систем за регистрацију домена	10.002.200	9.798.855	203.345	98,0%
2.1.3	Систем за разрешење DNS упита	1.626.760	1.621.045	5.715	99,6%
2.1.4	Увођење DNSSEC	120.000	114.120	5.880	95,1%
2.1.5	Хостинг услуге	231.840	174.349	57.491	75,2%
2.1.6	Софтверске лиценце – годишња обнова	1.948.000	1.892.758	55.242	97,2%
2.2	Развој и примена правила за регистрацију домена	597.700	565.991	31.709	94,7%
2.2.1	Доприноси у вези са правом на управљање делегираним доменима – ICANN	550.000	542.257	7.744	98,6%
2.2.2	Рад Комисије за решавање приговора	47.700	23.734	23.966	49,8%
2.2.3	Унапређивање правила за решавање спорова	0	0	0	
2.2.4	Остало	0	0	0	
2.3	Развој тржишта	14.246.901	11.954.590	2.292.311	83,9%
2.3.1	Сарадња са овлашћеним регистрима	2.100.000	903.941	1.196.059	43,0%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализ.	Процент реализације
2.3.2	Спровођење едукативно-промотивних кампања	4.560.000	4.410.949	149.051	96,7%
2.3.3	Промотивни материјали (BTL)	1.300.000	1.292.742	7.258	99,4%
2.3.4	Спољни сарадници – маркетинг	1.480.000	1.081.926	398.074	73,1%
2.3.5	Унапређење интернет присуства	0	0	0	
2.3.6	Спровођење истраживања о тржишту домена	525.000	465.750	59.250	88,7%
2.3.7	Односи са медијима	1.780.000	1.454.891	325.109	81,7%
2.3.8	Спољни сарадници - односи са јавношћу	2.351.901	2.331.984	19.917	99,2%
2.3.9	Креирање ад хок садржаја за интернет сајтове и друштвене профиле	150.000	12.406	137.594	8,3%
2.4	Домаћа и међународна размена најбоље праксе	4.974.006	4.971.431	2.575	99,9%
2.4.1	Службена путовања запослених	4.094.006	4.093.175	831	100,0%
2.4.2	Организација међународних радионица	525.000	523.787	1.213	99,8%
2.4.3	Чланарине у међународним удружењима	355.000	354.469	531	99,9%
2.9	Резерва за групу 2	400.000	0	400.000	0,0%
3	Пословна изврсност и рад Канцеларије	60.530.896	57.038.717	3.492.179	94,2%
3.1	Ефективно и ефикасно пословање	3.182.450	2.755.897	426.553	86,6%
3.1.1	Увођење стандарда у пословање и управљање пословањем	422.850	244.282	178.568	57,8%
3.1.2	Професионалне услуге	2.759.600	2.511.615	247.985	91,0%
3.1.3	Стабилност пословања и управљање ризицима	0	0	0	
3.2	Запослени	34.727.146	34.261.588	465.558	98,7%
3.2.1	Зараде запослених	33.646.846	33.265.597	381.249	98,9%
3.2.2	Превоз запослених	392.300	340.238	52.063	86,7%
3.2.3	Друга давања запосленима у складу са уговорима о раду	100.000	72.248	27.752	72,2%
3.2.4	Развој кадрова	588.000	583.506	4.494	99,2%
3.3	Режијски, комунални, административни и порески одливи	21.401.300	19.318.513	2.082.787	90,3%
3.3.1	Комуналије	939.700	939.224	476	99,9%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализ.	Процент реализације
3.3.2	Комуникације	964.800	892.481	72.319	92,5%
3.3.3	Одржавање опреме и просторија	995.400	821.503	173.897	82,5%
3.3.4	Репрезентација	602.000	600.935	1.065	99,8%
3.3.5	Административни и логистички издаци	1.094.400	904.422	189.978	82,6%
3.3.6	Осигурање	273.000	253.208	19.792	92,8%
3.3.7	Финансијско-порески одливи	16.532.000	14.906.741	1.625.259	90,2%
3.4	Набавка основних средстава за Канцеларију	1.020.000	702.719	317.281	68,9%
3.4.1	Рачунарска опрема у Канцеларији	600.000	475.749	124.251	79,3%
3.4.2	Канцеларијска опрема	420.000	226.970	193.030	54,0%
3.9	Резерва за групу 3	200.000	0	200.000	0,0%
4	Организациони развој Фондације	22.529.971	20.701.950	1.828.021	91,9%
4.1	Обезбеђење јавности рада и високог нивоа одговорности	2.431.960	2.252.904	179.056	92,6%
4.1.1	Корпоративни материјали	810.000	651.465	158.535	80,4%
4.1.2	Сајт ruids.rs/рнидс.срб	1.621.960	1.601.439	20.521	98,7%
4.2	Рад Управног одбора	10.883.870	10.196.922	686.948	93,7%
4.2.1	Накнаде за рад чланова Управног одбора	9.561.670	9.287.357	274.313	97,1%
4.2.2	Техничка подршка за рад Управног одбора	285.600	255.476	30.124	89,5%
4.2.3	Спољни сарадници и консултанци УО	0	0	0	
4.2.4	Радне групе УО	889.000	534.437	354.563	60,1%
4.2.5	Трошкови превоза	147.600	119.652	27.948	81,1%
4.3	Рад Конференције суоснивача	3.105.210	2.945.382	159.828	94,9%
4.3.1	Накнаде за рад председника и заменика председника КС	2.166.500	2.109.219	57.281	97,4%
4.3.2	Одржавање седница Конференције суоснивача	938.710	836.163	102.547	89,1%
4.3.3	Радне групе КС	0	0	0	
4.4	Рад осталих тела Фондације	1.090.800	962.303	128.497	88,2%
4.4.1	Статутарна комисија	190.800	94.937	95.863	49,8%
4.4.2	Интерна ревизија	900.000	867.366	32.634	96,4%
4.5	Међународна сарадња	3.564.531	3.280.686	283.845	92,0%
4.5.1	Службена путовања	3.464.531	3.280.686	183.845	94,7%
4.5.2	Сарадња са другим регистрима	100.000	0	100.000	0,0%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализ.	Процент реализације
4.6	Техничка подршка за рад тела Фондације	490.200	200.353	289.847	40,9%
4.6.1	Репрезентација	96.000	91.380	4.620	95,2%
4.6.2	Стручна помоћ у раду тела Фондације	50.000	0	50.000	0,0%
4.6.3	Е-услуге за потребе тела Фондације	124.200	97.057	27.143	78,1%
4.6.4	Трошкови организације скупова	50.000	0	50.000	0,0%
4.6.5	Осигурање за путовања	20.000	11.916	8.084	59,6%
4.6.6	Остали трошкови	150.000	0	150.000	0,0%
4.7	Спровођење Споразума са министарством	863.400	863.400	0	100,0%
4.7.1	Консултант за организациона питања	563.400	563.400	0	100,0%
4.7.2	Консултант за информациону безбедност	300.000	300.000	0	100,0%
4.7.3	Остало	0	0	0	
4.9	Резерва за групу 4	100.000	0	100.000	0,0%
5	Подршка развоју Интернета у Србији	9.786.000	8.431.104	1.354.896	86,2%
5.1	Пружање подршке државним институцијама у доношењу и спровођењу ИКТ политика	0	0	0	
5.2	Едукација стручне и шире јавности у области Интернета	1.234.000	545.674	688.326	44,2%
5.2.1	Сарадња са факултетима	200.000	0	200.000	0,0%
5.2.2	Едукација путем Интернета	1.034.000	545.674	488.326	52,8%
5.3	Пружање подршке интернет заједници	8.952.000	8.202.772	749.228	91,6%
5.3.1	Пружање подршке развоју садржаја (суфинансирање пројеката)	680.000	414.969	265.031	61,0%
5.3.2	Спонзорства и донације	1.900.000	1.715.142	184.858	90,3%
5.3.3	Организовање скупова	4.565.000	4.542.712	22.288	99,5%
5.3.4	Унапређење DNS система - техничке препоруке	482.000	388.800	93.200	80,7%
5.3.6	RSNOG	825.000	823.807	1.193	99,9%
5.9	Резерва за групу 5	100.000	0	100.000	0,0%
6	CERT	500.000	317.342	182.658	63,5%
9	Резерва	500.000	0	500.000	0,0%

Преглед финансијских средстава

У наставку документа је дато стање финансијских средстава, орочења и ХоВ на дан 31. 12. 2015:

Датум	31. 12. 2015.	
Средњи курс евра	121,6261	
Валута	RSD	EUR
Средства у RSD	RSD	Прерачунато у EUR
Текућа средства у RSD	24.237.018	€ 199.275
Орочена средства у RSD	0	€ 0
Укупно	24.237.018	€ 199.275
Средства у EUR	Прерачунато у RSD	EUR
Текућа средства у EUR	16.133.157	€ 132.646
Орочена средства у EUR	0	€ 0
Укупно	16.133.157	€ 132.646
Укупно без ХоВ	40.370.175	€ 331.920
Хартије од вредности	11.676.106	€ 96.000
Укупно новчана средства	52.046.281	€ 427.920

Уз горе наведена средства, у портфолију РНИДС-а се налазе и ХоВ-обвезнице старе девизне штедње, уписане код ЦРХОВ, чија је номинална вредност 5.000 евра, а са доспећем 2016, као и 53-недељни државни записи Републике Србије у номиналној вредности од 91.000 евра са доспећем почетком 2016.

Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности (државним записима и обвезницама старе девизне штедње), прерачунато у динарима, износи 52.046.281 динара.

У Београду,
4. 2. 2016.

Данко Јевтовић

директор РНИДС-а
danko.jevtovic@rnids.rs

	2012.				2013.				2014.				2015.			
	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број
rs.	8.620	34.346	14.756	50.268	9.762	39.468	14.847	56.444	10.787	44.116	14.539	59.923	10.491	48.558	14.538	64.320
co.rs.	2.696	13.936	2.736	17.526	2.546	14.341	2.339	17.486	2.462	14.347	1.977	16.923	2.189	14.204	1.802	16.636
in.rs.	1.132	1.424	515	3.098	1.229	1.752	792	2.747	853	1.699	760	1.770	774	1.689	756	2.595
edu.rs.	190	1.479	901	1.407	142	1.215	365	1.653	182	1.449	284	2.599	126	1.615	260	1.914
org.rs.	523	2.323	577	3.040	525	2.418	532	3.106	460	2.511	455	3.067	466	2.555	439	3.082
gov.rs				233				239				251				261
ac.rs				49				59				61				64
.rs	13.161	53.508	19.485	75.621	14.204	59.194	18.875	81.734	14.744	64.122	18.015	84.594	14.046	68.621	17.795	88.872
срб.	0	166	4.951	5.026	2.651	2.402	338	2.837	634	2.127	213	2.421	466	1.878	216	2.187
обр.срб	0	4	91	92	51	41	9	51	6	41	4	48	9	39	8	48
орг.срб	0	9	255	259	137	127	12	136	20	112	8	124	20	100	12	118
од.срб	0	10	279	277	189	83	7	95	24	59	15	79	27	48	4	55
пр.срб	0	36	1.175	1.171	563	606	48	665	102	544	16	578	105	432	14	487
ак.срб				11				10				10				10
упр.срб				43				51				55				58
.срб	0	225	6.751	6.879	3.591	3.259	414	3.845	786	2.883	256	3.315	627	2.497	254	2.963
Укупно	13.161	53.733	26.236	82.500	17.795	62.453	19.289	85.579	15.530	67.005	18.271	87.909	14.673	71.118	18.049	91.835

ПРЕГЛЕД ПРЕДМЕТА КОМИСИЈЕ ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРОВА ПОВОДОМ РЕГИСТРАЦИЈЕ НАЗИВА НАЦИОНАЛНИХ ИНТЕРНЕТ ДОМЕНА 2015.

Ред бр.	Број предмета	Датум	Стране у спору		Предмет спора	Арбитри		Окончање спора		Коментар
			Тужилац	Регистрант				Начин / Датум		
1.	12.rs -1 (15.) a/a	02/02 2015.	Les Publications Conde Nast S.A., Societe anonyme,56A rue du Faubourg Saint- Honore, F-75008 Paris, Francuska	PP Melix agencija za marketing, Drage Ivaniševića 8, Zagreb, Republika Hrvatska	пренос регистрације интернет домена „vogue.rs“ са регистранта на тужиоца у РНИДС	АРБИТРАЖНО ВЕЋЕ		ОДЛУКА бр. 12 .rs - 1/15 (15.) од 19.03.2015. усваја се тужбени захтев _____ достављено РНИДС-у дана 01.04.2015. _____ извршна дана 11.04.2015.		
						Председник	Проф. др Слободан Марковић			
						Тужилац	Владан Јоксимовић			
						Регистрант	Др Сања Радовањовић			
2.	12.rs -2 (15.) a/a	03/02 2015.	CALVIN KLEIN TRADEMARK TRUST, WilmingtonTrust Co., Rodney Square North, 1100 North Market Street, Wilmington, Delaware, 19890 SAD	DON KERTNER, državljanin Nemačke, broj pasoša DE12965874, sa adresom Monkebergstrase 42, Hamburg, Nemačka	пренос регистрације интернет домена „ck.rs“ са регистранта на тужиоца у РНИДС	АРБИТРАЖНО ВЕЋЕ		ОДЛУКА бр. 12 .rs - 2/16 (15.) од 16.04.2015. усваја се тужбени захтев _____ достављено РНИДС-у дана 28.04.2015. _____ извршна дана 09.05.2015.		
						Председник	Владан Јоксимовић			
						Тужилац	Душан Стојковић			
						Регистрант	Др Сања Радовањовић			
3.	12.rs - 3 (15.) a/a	12/02 2015. 01/04 2015.	Eli Lilly and Company, Lilly Corporate Center, Indianapolis, IN 46285, SAD	BOJAN PRICA, Cara Lazara br. 3, Beograd (Barajevo), JMBG 1406977710499	Обавештење о намери подношења тужбе _____ Тужба за пренос/престанак регистрације интернет домена „cialis.in.rs“ са регистранта на тужиоца у РНИДС	АРБИТРАЖНО ВЕЋЕ		ОДЛУКА бр. 12 .rs - 3/17 (15.) од 27.07.2015. усваја се тужбени захтев за престанак _____ достављено РНИДС-у дана 18.08.2015. _____ извршна дана 28.08.2015.		
						Председник	Драган Милић			
						Тужилац	Душан Стојковић			
						Регистрант	Проф. др Слободан Марковић			

ПРЕГЛЕД ПРЕДМЕТА КОМИСИЈЕ ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРОВА ПОВОДОМ РЕГИСТРАЦИЈЕ НАЗИВА НАЦИОНАЛНИХ ИНТЕРНЕТ ДОМЕНА 2015.

Ред бр.	Број предмета	Датум	Стране у спору		Предмет спора	Арбитри		Окончање спора	Коментар
			Тужилац	Регистрант		Начин / Датум			
4.	12.rs - 4 (15.) а/а	12/02 2015. 01/04 2015.	BAYERISCHE MOTOREN WERKE AKTIENGESELLSCHAFT (BMW AG), Petuelring 130, Minhen, Nemačka	ЂОРЂЕ ВУЈОВИЋ, ул. Десанке Максимовић бр. 26, Ужице, Србија	Обавештење о намери подношења тужбе Тужба за пренос регистрације интернет домена „bmwmotorrad.rs“ са регистранта на тужиоца у РНИДС	АРБИТРАЖНО ВЕЋЕ		ОДЛУКА бр. 12 .rs – 4/15 (15.) од 19.07.2015. усваја се тужбени захтев достављено РНИДС-у дана 31.08.2015. извршна дана 10.09.2015.	Седница председништва: 1. 23.04.2015. Нејавна седница: 1. 19.07.2015.
						Председник	Др Милош Живковић		
						Тужилац	Душан Стојковић		
5.	12.rs - 5 (15.) а/а	12/02 2015. 01/04 2015.	BAYERISCHE MOTOREN WERKE AKTIENGESELLSCHAFT (BMW AG), Petuelring 130, Minhen, Nemačka	ЂОРЂЕ ВУЈОВИЋ, ул. Десанке Максимовић бр. 26, Ужице, Србија	Обавештење о намери подношења тужбе Тужба за пренос регистрације интернет домена „bmwkum.rs“ са регистранта на тужиоца у РНИДС	АРБИТРАЖНО ВЕЋЕ		ОДЛУКА бр. 12 .rs - 5/15 (15.) од 10.07.2015. усваја се тужбени захтев достављено РНИДС-у дана 12.08.2015. извршна дана 22.08.2015.	Седница председништва: 1. 23.04.2015. Нејавна седница: 1. 10.07.2015.
						Председник	Владан Јоксимовић,		
						Тужилац	Душан Стојковић		
6.	12.rs - 6 (15.) а/а	29/04 2015.	НЕНАД НИКОЛОСКИ, ул. Александра Стамболијског бр. ба, Београд	САША НОВАРЛИЋ, ул. Станка Пауновића Вељка бр. 80, Београд	Тужба за пренос регистрације интернет домена „potrkobeograd.rs“ са регистранта на тужиоца у РНИДС	АРБИТРАЖНО ВЕЋЕ		ОДЛУКА бр. 12 .rs - 6/14 (15.) од 29.06.2015. усваја се тужбени захтев достављено РНИДС-у дана 13.07.2015. извршна дана 27.07.2015.	Седница председништва: 1. 06.05.2015. Нејавна седница 1. 29.06.2015.
						Председник	Дејан Ђукић		
						Тужилац	Драган Милић		
						Регистрант	Андреј Прекајски		

ПРЕГЛЕД ПРЕДМЕТА КОМИСИЈЕ ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРОВА ПОВОДОМ РЕГИСТРАЦИЈЕ НАЗИВА НАЦИОНАЛНИХ ИНТЕРНЕТ ДОМЕНА 2015.

Ред бр.	Број предмета	Датум	Стране у спору		Предмет спора	Арбитри	Окончање спора		Коментар
			Тужилац	Регистрант			Начин / Датум		

7.	12.rs - 7 (15.) а/а	21/08 2015.	INTERNATIONAL BUSSINESS MACHINE CORPORATION, Armonk, New York, SAD	ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ ул. Булевар Краља Александра бр. 630, Београд	Тужба за пренос регистрације интернет домена „ibm.rs“ са регистранта на тужиоца у РНИДС	АРБИТРАЖНО ВЕЋЕ		ОДЛУКА бр.12 .rs7/19(15) од 30.11.2015. усваја се тужбени захтев Достављено РНИДС-у дана 01.12.2015. извршна дана 11.12.2015.	Седница <u>председништва:</u> <u>11.11.2015.</u> <u>Расправе:</u> <u>11.11.2015.</u> <u>Нејавна седница</u>
						Председник	Др Љиљана Рудић-Димић		
						Тужилац	Душан Стојковић		
						Регистрант	Владан Јоксимовић		